

NAVF'S

UTREDNINGSINSTITUTT

NORGES
ALMENVITENSKAPELIGE
FORSKNINGSRÅD

1981:6

Utredninger om forskning
og høyere utdanning

Norske studenter og kandidater i 1980

Norwegian Students and
Graduates in 1980

INSTITUTE FOR STUDIES IN RESEARCH
AND HIGHER EDUCATION

The Norwegian Research Council
for Science and the Humanities

F O R O R D

Denne meldingen gir statistikk over norske studenter ved universitet og tilsvarende institusjoner for tidsrommet 1960 - 1980. Den inneholder opplysninger over nye studenter og samlet antall studenter etter fagstudium og kjønn. Meldingen inneholder også statistikk over uteksaminerte kandidater etter fagområde og kjønn. Det er dessuten tatt med oversikt over antall studenter ved distriktshøgskolene etter studieretning, lærested og kjønn.

Arbeidet med å samle inn opplysningene og å redigere publikasjonen er i år gjort av Einar Plyhn etter et opplegg som har vært i bruk ved instituttet siden 1968.

Denne publikasjonen kommer for siste gang i år. Med oppbyggingen av det regionale høgskolesystemet er meldingens avgrensning til tradisjonelle akademiske utdanninger og distriktshøgskolene blitt lite aktuell. En utvidelse av meldingen til å omfatte hele universitets- og høgskolesystemet, ville gi lite utover den dataproduksjon som i alle fall vil pågå i Statistisk Sentralbyrå. Aktualiteten av statistikken derfra er også betydelig bedret de siste årene. Noe av begrunnelsen for instituttets melding er derfor falt bort.

Oslo, september 1981
NAVF's utredningsinstitutt

Sigmund Vangsnes

Knut Arild Larsen

I N N H O L D

	Side
FIGURER	11
TABELLER	25
SAMMENDRAG	9
1. STATISTIKKGRUNNLAG, DATAINNSAMLING OG OMFANG	17
2. TILGANG PÅ STUDENTER	21
2.1 Tilgang til akademiske læresteder i Norge	21
2.2 Tilgang til studium i utlandet	28
2.3 Andel nye studenter i ulike årskull	32
3. STUDENTENES ALDER	35
4. SAMLET ANTALL STUDENTER	37
4.1 Studenter ved læresteder i Norge	37
4.2 Norske studenter i utlandet	50
4.3 Studenter i Norge og norske studenter i utlandet	52
5. KANDIDATER UTEKSAMINERTE FRA UNIVERSITET OG HØGSKOLER	55
6. KVINNELIGE STUDENTER OG KANDIDATER	61
6.1 Tilgang på nye kvinnelige studenter	61
6.2 Samlet antall kvinnelige studenter	62
6.3 Uteksaminerte kvinnelige kandidater	64
7. STUDENTER VED DISTRIKTSHØGSKOLENE	69
7.1 Tilgangen på nye studenter	69
7.2 Samlet antall studenter	69
SUMMARY IN ENGLISH	79
TIDLIGERE UTGAVER AV MELDINGEN	83

FIGURER

		Side
<u>Figur I</u>	Samlet antall studenter ved norske akademiske læresteder etter år, registrert i høstsemesteret	11
<u>Figur II</u>	Samlet antall studenter ved norske og utenlandske læresteder etter studium og år	12

TABELLER

<u>Tabell 2.1</u>	Tilgang på studenter ved norske akademiske læresteder etter fag og immatrikulerings-/opptaksår ...	25
<u>Tabell 2.2</u>	Tilgang på norske studenter til læresteder i utlandet etter fagstudium og år for påbegynt studium	31
<u>Tabell 2.3</u>	Prosentandelen i aldersgruppen 18-29 år som begynte å studere fordelt etter det året de begynte studiene.....	33
<u>Tabell 2.4</u>	Alderskummulerte prosentandeler av fødselskullene 1950 til 1961 som begynte å studere ved alder 18-29 år (dvs. perioden 1966-1979).....	34
<u>Tabell 3.1</u>	Nye studenter til universitetssektoren etter aldersgruppe og år, prosentfordelt	36
<u>Tabell 4.1</u>	Samlet antall studenter ved norske akademiske læresteder etter fagområde og år, registrert i høstsemesteret. Absolutte tall og prosentfordeling ...	42
<u>Tabell 4.2</u>	Samlet antall studenter ved norske akademiske læresteder etter fag ved de forskjellige lærestedene og år, registrert i høstsemesteret	45
<u>Tabell 4.3</u>	Samlet antall studenter ved universitetene i Bergen, Oslo, Tromsø og Trondheim (ekskl. studentene ved Norges tekniske høgskole) etter fakultet og avdeling, registrert i høstsemesteret. Absolutte tall og prosentandel i høyere avdeling	48
<u>Tabell 4.4</u>	Samlet antall norske studenter ved utenlandske læresteder etter studium og år, registrert i vårsemesteret påfølgende år	51
<u>Tabell 4.5</u>	Samlet antall studenter ved norske akademiske læresteder og norske studenter ved utenlandske læresteder etter år	53

	Side
<u>Tabell 5.1</u> Kandidater fra norske og utenlandske læresteder etter kandidatgruppe og år	57
<u>Tabell 5.2</u> Kandidater fra norske og utenlandske læresteder prosentfordelt på kandidatgruppe for ulike uteksamineringsår	60
<u>Tabell 6.1</u> Prosentandelen kvinner av tilgangen på studenter etter lærested og år	66
<u>Tabell 6.2</u> Prosentandelen kvinner av det samlede antall studenter ved norske akademiske læresteder etter fagområde og år, registrert i høstsemesteret	67
<u>Tabell 6.3</u> Prosentandelen kvinner av de ulike kandidatgruppene uteksaminert ved norske og utenlandske læresteder for ulike år	68
<u>Tabell 7.1</u> Tilgangen på heltidsstudenter ved distriktshøgskolene etter studieretning og år	72
<u>Tabell 7.2</u> Tilgangen på heltidsstudenter ved distriktshøgskolene prosentfordelt på studieretning for ulike år	74
<u>Tabell 7.3</u> Samlet antall heltidsstudenter ved distriktshøgskolene etter studieretning og år	75
<u>Tabell 7.4</u> Samlet antall heltidsstudenter ved distriktshøgskolene prosentfordelt etter studieretning for ulike år	76
<u>Tabell 7.5</u> Heltidsstudenter ved distriktshøgskolene etter skolefylke og år. Studenter i alt og prosentandelen kvinner	77

SAMMENDRAG

NYE STUDENTER I NORGE (tabell 2.1)

Tallet på nye studenter ved akademiske læresteder i Norge var i 1980 omtrent 10 600. Dette utgjør en liten økning fra 1979. Tallet på nye studenter steg på 60-tallet og begynnelsen på 70-tallet fram til 1975. Deretter sank antallet nye studenter de to neste årene, for så å stige igjen i 1978, 1979 og 1980. De to siste årene har antallet nye studenter vært større enn i 1975.

 I overkant av 40 prosent av de nye studentene var registrert på examen philosophicum i 1980. Definisjonen av ny student er ikke entydig. Det er derfor ikke mulig å trekke sikre slutninger om hvordan tilgangen på nye studenter fordelte seg på de ulike fagområdene.

Økningen i antallet nye studenter fra 1979 til 1980 finner vi først og fremst innenfor ingeniørfag og realfag, med en økning på henholdsvis 8,5 og 16 prosent. Størst prosentvis økning finner vi riktignok innen musikk-
høgskolestudiet, men tilgangstallene her er for små og årvis varierende til at vi kan legge særlig vekt på den registrerte økningen. Tallet på nye studenter til samfunnsfag har også gått noe opp for tredje år på rad. Tilgangen til samfunnsfagene ligger likevel under tilgangen på begynnelsen av 70-tallet.

Endringene fra 1979 til 1980 innen de andre faggruppene er svært små bortsett fra teologi og jus med en registrert nedgang i tilgangstallene på henholdsvis 23 og 4,7 prosent. Den absolutte nedgangen for disse to fagene er riktignok liten, men for jussens vedkommende føyer nedgangen seg inn i en tendens til minsket studenttilgang siden midten av 1970-tallet.

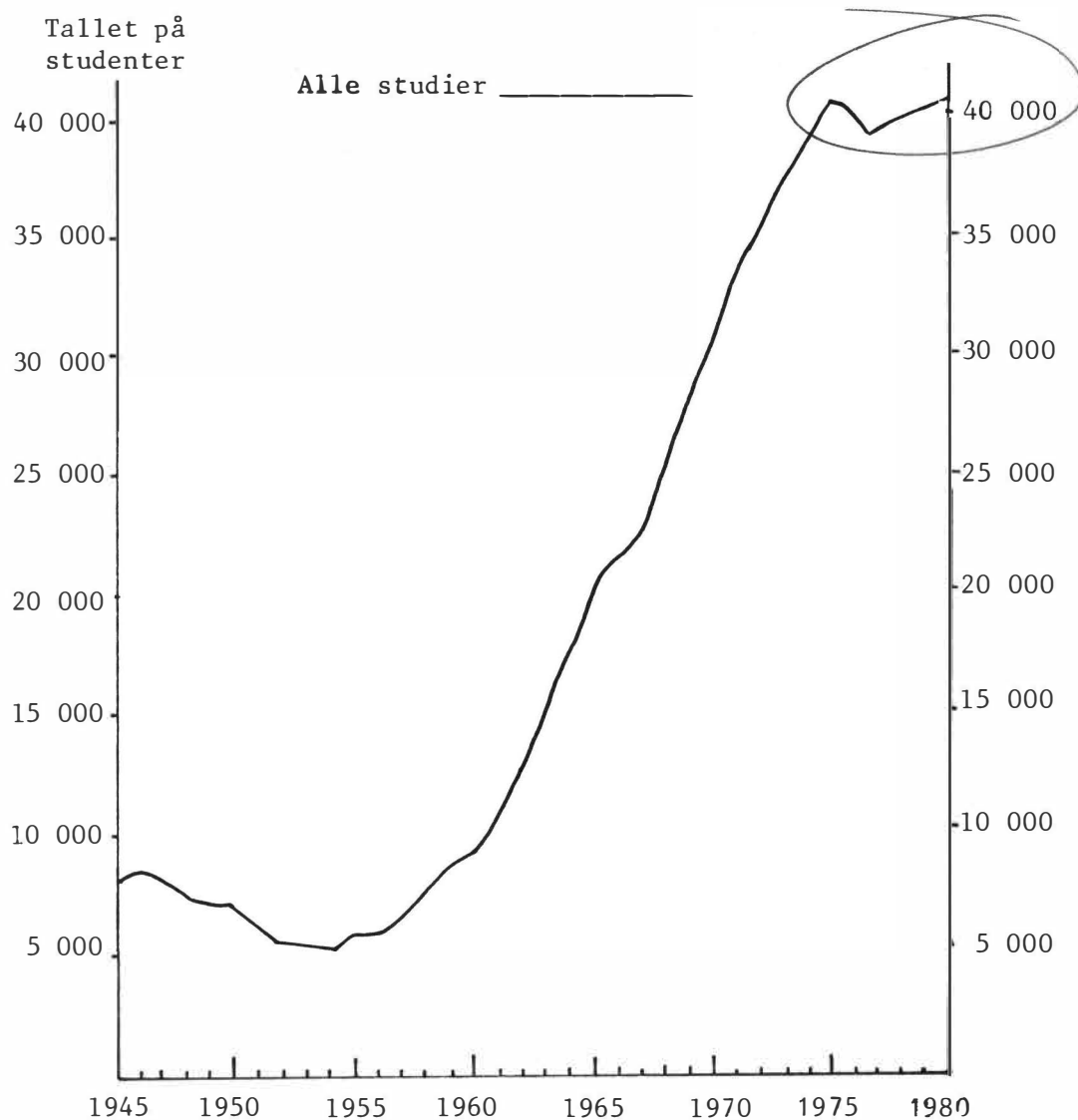
ANDELEN NYE STUDENTER I DE ULIKE ÅRSKULLENE (tabell 2.3 og 2.4)

(X) Den sterke økningen i tallet på nye studenter i første halvdel av 1970-åra kom av at studiefrekvensen økte i alle relevante aldersgrupper. Økningen var særlig sterk for 19, 20 og 21-åringene. Fra 1975 til 1977 avtok tilstrømningen av nye studenter. Dette skyldtes en nedgang i studiefrekvens for de fleste aldersgruppene; særlig var nedgangen sterk for 20-åringene, men også for aldersgruppene 19 og 21-23 år. Tilgangen har økt litt igjen i 1978 og 1979. Det har vært en økning i de fleste aldersklassene, men størst blant 20 og 21-åringene.

ALDER (tabell 3.1)

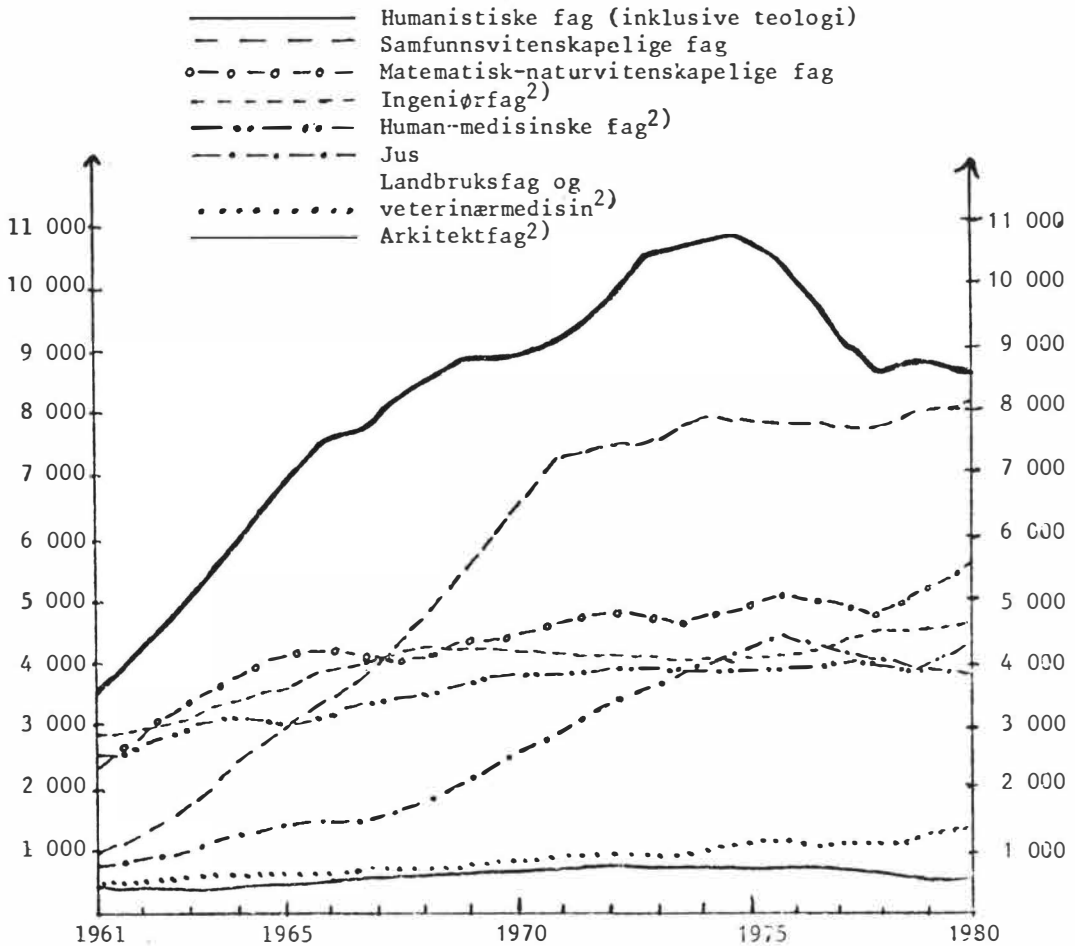
De nye studentene er gjennomgående noe eldre enn tidligere. Tallet på nye studenter som var 25 år eller eldre økte fra 14 prosent i 1966 til 17,5 prosent av tilgangen i 1970 og til 25,1 prosent i 1979. Økningen kom hovedsakelig i årene 1968 til 1974. Av de nye studentene i 1979 var 16,1 prosent av kvinnene 30 år eller eldre. Det tilsvarende tallet for menn var 11,9 prosent.

Figur I Samlet antall studenter ved norske akademiske læresteder etter år, registrert i høstsemesteret.1)

1) Figuren er laget fra tall i tabell 4.1.

Figur II Samlet tall på studenter ved norske og utenlandske læresteder etter studium og år.¹⁾

1) Figuren er laget på grunnlag av tabell 4.1 og tabell 4.4.

2) Utenlandsstudenter er tatt med her.

SAMLET ANTALL STUDENTER I NORGE (tabell 4.1, 4.2 og 4.3, figur I og II)

Det samlede antall studenter ved norske akademiske læresteder høsten 1980 var ca. 40 600. Dette er en liten økning fra året før. Etter en liten nedgang i studenttallet fra 1975, har det igjen økt noe fra 1978. I 1980 har studenttallet nesten kommet opp på 1975-nivået. Det året var studenttallet på sitt høyeste, etter en jevn vekst siden slutten av 50-tallet.

Siden 1978 har økningen først og fremst kommet innen examen philosophicum, matematisk-naturvitenskapelige fag og ingeniørfag. Tallet på filologistudenter fortsetter å synke mens tallet på studenter innen samfunnsvitenskap og jus er forholdsvis stabile.

Humaniora har vært det største fagområdet siden tidlig i 50-åra. I siste halvdel av 70-tallet har det vært nedgang i antall studenter og studenttallet fra 1980 ligger under det som ble registrert i 1970. Veksten i de humanistiske fag fram til 1975 kom først og fremst på 60-tallet, fra ca. 3 000 studenter i 1961 til rundt 8 000 i 1970. Andelen av studentmassen som studerer humanistiske fag har gått ned til under 20 prosent i 1980 mot nærmere 30 prosent på 1960-tallet.

Samfunnsvitenskapelige fag var det neststørste fagområdet i 1980. Tallet på studenter innen samfunnsvitenskapelige fag steg sterkt gjennom 1960-åra og fram til 1971. På begynnelsen av 1970-tallet studerte ca. 20 prosent av studentene i Norge samfunnsvitenskapelige fag (medregnet studentene ved Handelshøyskolen). I 1980 har denne prosentandelen sunket til ca. 17.

Tallet på matematisk-naturvitenskapelige studenter er noe over fordoblet siden 1961, men realistene sin andel av den totale studentmassen har likevel minket fra over 20 prosent i 1961 til rundt 13 prosent i 1980. Tallet på sivilingeniørstudenter er også fordoblet i den samme tids-

perioden - fra ca. 1 800 til i overkant av 4 000. Likevel utgjør ingeniørfagstudentene en relativt mindre del av det samlede antall studenter i 1980 enn i 1961, 10,3 mot 16,1 prosent.

Tallet på juridiske studenter steg jevnt fra begynnelsen av 1960-tallet fram til midten av 1970-tallet. Da stabiliserte tallet seg på rundt 4 000. På slutten av 1970-tallet sank antallet jusstudenter noe. Jusstudentene utgjorde 9,7 prosent av det totale antall studenter i 1980 mot 6,9 prosent i 1961.

LÆRESTEDER (tabell 4.2)

I 1980 studerte 47,0 prosent av studentene i Norge ved Universitetet i Oslo. Tar vi med hele Oslo-regionen, studerte 54,6 prosent av alle studentene der. I tillegg til Universitetet i Oslo er følgende læresteder medregnet til Oslo-regionen: Pedagogisk seminar, Arkitekthøgskolen i Oslo, Det teologiske Menighetsfakultetet, Norges veterinærhøgskole, Norges landbrukshøgskole, Norges musikkhøgskole og Norges idretts-høgskole. 21,8 prosent studerte i Bergen, det vil si ved Universitetet og Norges handelshøyskole. Universitetet i Trondheim hadde 19,5 prosent og Universitetet i Tromsø 4,2 prosent av studentene i 1980.

NORSKE STUDENTER I UTLANDET (tabell 2.2 og 4.4)

Tallet på nye norske studenter i utlandet har steget noe fra 1979 til 1980. Økningen har hovedsakelig kommet innen gruppen "andre studier". Men fordi statistikken til Lånekassa er endret noe i 1979 og 1980, er ikke totaltallene helt sammenlignbare for denne gruppens vedkommende. Samlet tall på norske studenter i utlandet var ca. 3 100 i 1980. Dette er en økning på i overkant av 10 prosent fra året før. Holder vi gruppen "andre fag" utenom, er økningen i antall studenter fra 1979 til 1980 bare på et par prosent. Denne økningen kommer hovedsakelig innen handlesfag, som har vokst opp igjennom hele 1970-tallet og som er den klart største

faggruppen med i overkant av 1 000 studenter i 1980. Medisin var nest størst i 1980 med noe over 700 studenter.

UTEKSAMINERTE KANDIDATER I NORGE OG UTLANDET (tabell 5.1 og 5.2)

I 1980 ble det uteksaminert ca. 4 500 kandidater fra universitetet og vitenskapelige høyskoler i Norge. I tillegg ble det uteksaminert ca. 680 kandidater i utlandet i medisin, odontologi, veterinærmedisin, ingeniørfag, arkitektfag og handelsfag. Det samlede kandidatkullet i 1980 var således på nærmere 5 200. Disse tallene er foreløpige og vil ventelig stige noe ved seinere etterregistrering. Tallet for kandidater uteksaminert i utlandet er usikre. Filologene utgjorde den største kandidatgruppa i 1980 med nærmere 20 prosent. I underkant av 19 prosent av kandidatene var sivilingeniører, i overkant av 15 prosent realister (cand.real, cand.scient. og cand.mag.). Noe over 8 prosent var samfunnsvitere og ca. 11 prosent var siviløkonomer. En stor andel av siviløkonomene er utdannet i utlandet, rundt 65 prosent i 1980. I overkant av 7 prosent var jurister og nærmere 9 prosent medisinere samme året.

KVINNER (tabell 6.1, 6.2 og 6.3)

I 1980 begynte nesten 5 300 kvinner å studere ved akademiske læresteder i Norge. Dette året var ca. halvparten av de nye studentene kvinner. Kvinneandelen har steget jevnt siden begynnelsen av 1960-tallet. I 1962 var i underkant av en fjerdedel av de nye studentene kvinner, i 1970 omtrent en tredjedel mens halvparten av de nye studentene var kvinner i 1980.

Høsten 1980 var det rundt 16 600 kvinnelige studenter i Norge. Dette utgjorde 40,8 prosent av det samlede antallet studenter, mens prosentandelen var 28,1 i 1970. Det har vært en økning i prosentandelen kvinnelige studenter ved alle de akademiske lærestedene det siste tiåret, men i varierende grad innen de forskjellige fagområdene. Mest innen veteri-

nærmedisin og jus, deretter følger medisin, odontologi, landbruksfag og handelshøyskolestudier. Innen alle de nevnte fagene er veksten i prosentandelen kvinner større enn veksten i antall studenter samlet.

Det ble uteksaminert nærmere 1 200 kvinner ved norske akademiske læresteder i 1980 og i overkant av 80 norske kvinner i utlandet. Prosentandelen kvinnelige kandidater var 25 i 1980 mot 15,7 i 1970. De fleste av de kvinnelige kandidatene var filologer. I 1980 var over 40 prosent av de kvinnelige kandidatene filologer. Regner vi med kandidatene fra utlandet blir prosenten noe under 40. En relativt større del av kvinnene blir filologiske kandidater enn blant mennene. Av kandidatkullet i 1980 hadde 10,5 prosent av kvinnene eksamen i samfunnsvitenskapelige fag og 11,6 prosent i realfag. 9,0 prosent av kvinnene var medisinere, og 6,7 prosent var jurister. De mannlige kandidatene var oftere både siviløkonomer, realister og sivilingeniører enn kvinnene.

DISTRIKTSHØGSKOLENE (tabell 7.1 - 7.5)

Nærmere 3 000 studenter begynte å studere ved de 12 distriktshøgskolene i 1980. Det samlede antall heltidsstudenter kom i 1980 opp i underkant av 4 700. Økonomisk/administrativ studieretning hadde den største andelen av studentene med 29 prosent. Denne studieretningen har vært størst i alle de årene det har vært gitt undervisning ved distriktshøgskolene. Samfunnsfaglige og filologiske og humanistisk/estetiske studieretninger er også store studieretninger ved distriktshøgskolene. I 1980 studerte nesten 19 prosent av studentene samfunnsfag (over 21 prosent hvis vi inkluderer pedagogikk), og 17 prosent filologiske og humanistiske/estetiske fag.

X 38,2 prosent av studentene ved distriktshøgskolene var kvinner i 1980 mot 22,1 prosent i 1972. Ved begge tidspunktene hadde distriktshøgskolene en lavere prosentandel kvinner enn både universitetene og de vitenskapelige høgskolene.

1 STATISTIKKGRUNNLAG, DATAINNSAMLING OG OMFANG

Vi benytter forskjellige typer grunnlagsmateriale til meldingen. For nye studenter og for samlet antall studenter i Norge blir det brukt statistikkoppgaver fra de forskjellige institusjonene. Vi lager således ikke statistikk direkte på grunnlag av oppgaver for hvert enkelt individ slik Statistisk Sentralbyrå gjør. Fordi oversiktene blir laget på noe forskjellige måter ved de ulike institusjonene, byr det på problemer å lage tallopgaver som kan sammenlignes i en og samme tabell.

Tallet på registrerte studenter i Norge er som regel fra et bestemt tidspunkt om høsten. Oftest 1. oktober. Men studenter som er registrert på bakgrunn av betalt semesteravgift, kan være registrert på ulike tidspunkter i høstsemesteret.

For uteksaminerte kandidater ved norske læresteder benytter vi navnelister som institusjonene sender oss.

Tall for utenlandsstudenter får vi gjennom samleoppgaver fra Statens lånekasse for utdanning over søkere til utdanningsstøtte. Denne oversikten gir oss også anledning til å grovberegne hvor mange kandidater som blir uteksaminert i hvert fag. Her benytter vi oppgaver for arkitekt, handels- og ingeniørfag. Utenlandskandidatene i medisin, odontologi og veterinærmedisin er regnet ut med bakgrunn i navnelister på de som tar tilleggseksamen i Norge.

Inkludert i statistikken er institusjoner som før ble kalt for universitet (Universitetet i Oslo, Bergen, Tromsø, Norges lærerhøgskole i Trondheim) og (vitenskapelige) høyskoler (Norges tekniske høyskole, Norges landbrukshøgskole, Norges musikkhøgskole, Norges idrettshøgskole, Det teologiske Menighetsfakultet, Norges handelshøgskole, Arkitekthøgskolen

i Oslo og Norges veterinærhøgskole. Offisielt heter alle disse lærestedene universitet i dag. Dvs. at vi har med utdanningsinstitusjoner som nå er gruppert som universitet etter Standard for næringsgruppering (for 1978), med unntak for Statens kunstakademi. Dessuten har vi med Pedagogisk seminar i Oslo, som er en egen pedagogisk høgskole.¹⁾

Fra det regionale høgskolesystemet har vi bare med distriktshøgskolene. Vi gjør oppmerksom på at vi benytter de gamle betegnelsene i meldingen. Vi skiller derfor mellom universitet og "vitenskapelige" høgskoler. Dessuten benytter vi samlebetegnelsen akademiske læresteder og "universitet og tilsvarende institusjoner" for det som nå heter universitet.

Uteksaminerte kandidater fra distriktshøgskolene er ikke tatt med. Heller ikke kandidater fra Norges musikkhøgskole, Norges idrettshøgskole, Pedagogisk seminar, Nordisk høgskole for husholdningsvitenskap, fiskerifag og sykepleierlærerutdanning i Tromsø.

Tall for aldersfordelingen på nye og samlet antall studenter kommer fra Statistisk Sentralbyrå. Som nevnt avviker vår definisjon av universitet noe fra Byråets Standard for næringsgruppering. For oversikt over Byråets definisjoner og tall, se Utdanningsstatistikk, Universiteter og høgskoler, 1. oktober 1979 og tidligere år.

Våre tall er ikke korrigert for dobbeltregistrering ved flere institusjoner. Det er derfor mulig at én student kan være registrert ved flere læresteder samtidig. Men det er korrigert for studenter som er registrert på flere fag ved samme lærested.

1) De tilsvarende pedagogiske utdanningene i Bergen, Trondheim og Tromsø er egne institutt ved universitetene. Disse er derfor inkludert i tallmaterialet. Studenter som tar tilsvarende pedagogisk utdanning ved pedagogiske høgskoler eller ved Statens lærerkurs er ikke tatt med.

Statistikken over nye studenter og samlet antall studenter omfatter både heltids- og deltidsstudenter. Dette gjelder ikke distriktshøgskolene, der de fleste oppgavene bare gir opplysninger om heltidsstudentene.

Våre tall omfatter også utenlandske studenter og kandidater i Norge.

Standardtegn som blir benyttet i publikasjonen er:

- . = tall fins ikke
- .. = oppgave mangler
- = 0

2 TILGANG PÅ STUDENTER

2.1 TILGANG TIL AKADEMISKE LÆRESTEDER I NORGE

Tabell 2.1 gir en oversikt over den årlige tilstrømmingen av nye studenter. Tallene må riktignok tolkes med betydelig forsiktighet. Definisjonen på ny student er ikke enhetlig. Derfor varierer prinsipper og rutiner for registrering noe ved de enkelte institusjonene. (Se note 1) i tabellen.)

Tabellen viser at tallet på nye studenter steg fram til 1975. Fra 1975 til 1977 gikk antallet noe ned, men vi kan registrere en oppgang igjen fra 1977 til 1980. Mellom 1978 og 1979 var veksten i tilgangen forholdsvis stor, mens økningen var beskjedent fra 1979 til 1980.

Ser vi på de enkelte faggrupper var økningen i tilgangen størst innen musikkhøgskolestudiet, real- og aktuarfag og ingeniørfag fra 1979 til 1980, både absolutt og relativt. For musikkhøgskolestudiet er tilgangstallene for små og årvis varierende til at vi skal legge særlig vekt på den registrerte økningen. For faggruppene real- og aktuarfag og ingeniørfag derimot synes økningen på henholdsvis 16 og 8,5 prosent å gjenspeile en reell vekst innen disse fagene.

Endringene fra 1979 til 1980 innen de andre faggruppene er svært små bortsett fra teologi og jus med en registrert nedgang i tilgangstallene på henholdsvis 23 og 4,7 prosent. Den absolutte nedgangen for disse to fagene er riktignok liten, men for jusens vedkommende føyer nedgangen seg inn i en tendens til minsket studenttilgang de siste årene.

Siden 1960 har antallet nye studenter økt med nærmere 265 prosent (dvs. mellom tre- og fire-dobling). Bortsett fra de nye fagene som har

kommet til, har Ex.phil. økt mest i denne perioden. Deretter følger samfunnsfag og siviløkonomi. Disse fagene har hatt en større vekst i antallet nye studenter i perioden enn det vi skulle vente ut ifra den totale veksten i tilstrømmningen.

Fra 1970 har tilgangen på nye studenter steget med 45 prosent. Bortsett fra de nye fagene finner vi også her den største økningen innen Ex.phil., mens antallet filologistudenter sank med hele 40 prosent. Også innen samfunnsfag har det vært en nedgang i det absolutte antallet nye studenter siden 1970. Alle de andre fagene har fått flere nye studenter i perioden.

Kategorien "Ex.phil., uoppgitt fag, annet" er noe sammensatt. I Oslo og Bergen består kategorien for det meste av de som bare skal ta Ex.phil. og som enten ikke har oppgitt planer om videre studier eller som oppgir at videre studieplaner er usikre. I Trondheim og Tromsø inneholder denne kategorien stort sett alle som tar Ex.phil. det aktuelle semesteret - uten hensyn til om de skal studere videre, eller om de samtidig holder på med et annet fag. (Se også note 2 til tabell 2.1.) Vi ser at dette "fagområdet" har vært det største siden begynnelsen av 70-tallet, og at det har økt mest hvert år fra 1960 fram til 1977.

Det ser ut til at tallet på nye studenter som ønsker å studere filologi nå holder seg rundt 950 etter en sterk nedgang fra midten av 70-tallet. Mellom 1962 og 1975 var det hvert år flere enn 1 100 som ville studere filologi. De fleste av disse årene lå tallet mellom 1 400 og 1 750. (Med forbehold for at Ex.phil. studenter i Oslo ble registrert på filologi før 1970.) Den relative delen av de nye studentene som ønsket å begynne filologistudier har i hele perioden gått ned - fra over 30 prosent i 1960 til omtrent 10 prosent i 1979.

Tilstrømmningen til samfunnsvitenskapelige fag har økt sterkt fra 1960. Da lå tilgangen på noe under 200, mot rundt 1 000 årlig på 1970-tallets begynnelse. Tilgangen er nå noe lavere, med ca. 800-900 hvert år. Slik

har det vært siden midten av 1970-tallet. Andelen studenter som begynte på samfunnsfag var omtrent den samme i 1980 med 8,8 prosent som i 1975 med 9,4 prosent.

Her må vi legge til at adgangen til studier i samfunnsvitenskap og filologi ble begrenset i Oslo fra 1973, og at en fra 1975 har avvist flere hundre studenter nesten hvert år. Jus og teologi er nå de eneste åpne studiene i Oslo. Tilgangen på nye jus-studenter var størst rundt midten av 70-tallet med 600 til 700 hvert år. Det har siden gått noe ned, til rundt 500 både i 1978-1980. Den relative andelen av de nye studentene som begynner på jus er nå under 5 prosent mot noe over 6 prosent på midten av 1970-tallet og 8 prosent i 1965.

Etter hvert som flere studier er blitt lukket, men med sterkt varierende opptakskrav, blir det mindre meningsfylt å skille mellom lukkede og åpne studium. Hvis vi nå likevel ser på de "tradisjonelt åpne" studiene: filologi, samfunnsvitenskap, realfag, teologi og jus, ser vi at ca. 70 prosent av de nye studentene søkte til disse fagene i 1960. I 1980 var den tilsvarende prosenten 35. Men det er muligens rimelig å regne Ex.phil. som åpent studium. I såfall har prosenten nye studenter til de åpne studiene økt til rundt 76 prosent i 1980. Tilgangen til åpne studium inkl. Ex.phil. var da noe over 8 000 i 1980 og til de lukkede studiene rundt 2 500.

Tallet på nye studenter som søker til åpne studier (ekskl. Ex.phil.) har bare økt med rundt 80 prosent i en periode der det samlede studenttallet gikk opp med 265 prosent. Men om vi inkluderer Ex.phil. blir økningen til de åpne studiene derimot sterkere enn økningen i det samlede studenttallet - nemlig over 290 prosent. Mellom 1970 og 1980 var det en nedgang i tallet på nye studenter til åpne studium (ekskl. Ex.phil.) på rundt 6 prosent, men dette blir snudd til vekst som er omtrent like stor som den samlede veksten i tallet på studenter om vi tar med Ex.phil. i gruppen åpne studier, dvs. rundt 40 prosent.

Fordelingen av tilstrømningen mellom de åpne studiene har endret seg mye. Ex.phil. tok en stadig større del fram til 1978 da tallet stabiliserte seg - 41 prosent i 1980 mot 22 prosent i 1970. Samfunnsfag, filologi og realfag tar nå omtrent like stor del av de nye studentene i 1980 som i 1970, dvs. ca. 9 til 11 prosent hver. På begynnelsen av 60-tallet var filologigruppa størst med over 30 prosent. Real- og aktuarfag hadde 20 prosent, og samfunnsfag nesten 7 prosent av de nye studentene i 1960.

Real- og aktuarfag sammen med ingeniørfag tok nesten 35 prosent av de nye studentene i 1960, og bare 20 prosent i 1980. Selv om disse fagene tilsammen har fordoblet antallet nye studenter i denne perioden, har de ikke økt like mye som tallet på nye studenter totalt. Men det er som nevnt bare noen få fag og Ex.phil. som har hatt en relativt like stor eller større tilgang enn det totale studenttallet.

Til de "tradisjonelt lukkede" studium, farmasi, medisin, ernæring, odontologi, veterinærmedisin, landbruksfag, ingeniørfag og arkitektfag, studium ved Norges handelshøyskole og Norges musikkhøgskole, har det årlige opptaket økt jevnt. Den prosentvise oppgangen til lukkede studium har vært særlig stor for siviløkonomi, medisin og odontologi siden 1960. Etter 1970 er det idrettsfag, farmasi og medisin som skiller seg ut. Men hver for seg er disse fagene forholdsvis små, slik at selv stor prosentvis økning i tallet på nye studenter ikke gir særlig stort utslag i den relative delen av studentmassen.

Totalt er tilgangen til "tradisjonelt lukkede" studium tre-doblet siden 1960, og det har vært en oppgang på noe over 40 prosent fra 1970. Fra 1960 har veksten likevel vært noe mindre enn vi skulle vente ut fra den totale tilgangen. Det er altså de åpne studiene inkl. Ex.phil. som har fått størstedelen av veksten. Men fra 1970 har økningen i tilstrømningen til lukkede studium bare vært litt mindre enn for det samlede studenttallet. Dvs. at tilgangen til åpne studium inkl. Ex.phil. og lukkede studium har vokst i omtrent samme takt de siste årene. I dag begynner likevel over dobbelt så mange studenter på åpne studium inkl. Ex.phil. som på de lukkede studium.

Tabell 2.1 Tilgang på studenter ¹⁾ ved norske akademiske læresteder etter fag og immatrikulerings-/opptaksår.

Fag ²⁾	IMMATRIKULERINGSÅR/OPPTAKSÅR								
	1960	1965	1969	1970	1975	1977	1978	1979	1980
Filologi ³⁾	954	1730	1744	1629	1405	808	929	987	973
Teologi ⁴⁾	61	83	29	21	32	11	25	121	93
Jus	213	436	382	434	629	579	514	518	494
Sosialøkonomi	81	187	107	86	49	} 834	} 817	} 911	} 937
Psykologi	75	219	211	290	270				
Pedagogikk	29	93	161	227	139				
Andre samfunnsfag	7	146	356	414	486				
Realfag og aktuarfag	610	993	876	831	958	893	847	1018	1184
Farmasi	30	36	37	40	40	40	40	63	66
Medisin grunnfag	•	•	•	•	24	-	27	} 359	} 356
Medisin	136	176	236	247	325	343	333		
Ernæringsfag	•	•	16	16	16	16	19	18	19
Odontologi	50	94	123	123	128	128	129	136	124
Veterinærmedisin	20	32	35	35	35	39	44	43	44
Landbruksfag	90	131	163	187	216	220	225	220	230
Ingeniørfag	397	600	681	708	884	897	932	903	980
Arkitektfag	49	71	81	80	95	100	103	102	107
Siviløkonomfag	61	180	228	236	254	256	283	254	255
Revisorfag	•	•	•	•	53	31	54	79	68
Fiskerifag	•	•	•	•	12	15	20	21	18
Idrettsfag	•	•	115	85	194	179	162	154	150
Musikkhøgskolestudiet	•	•	•	•	64	101	105	69	116
Examen philosophicum, uoppgitt fag, andre ⁵⁾	43	241	920	1619	3698	3484	3490	4366	4382
S u m	2906	5448	6501	7308	10006	8974	9098	10342	10596

Noter til tabell 2.1

- 1) "Nye studenter" er ikke definert på noen entydig måte i statistikken vår. Tilgangen er målt på ulike måter for ulike fag og læresteder. Nye studenter blir tildels registrert på bakgrunn av melding/søknad om opptak til fagstudium for helt nye studenter i universitetssektoren. Tildels blir de registrert ved opptak til fagstudium på de ulike fagene, uten hensyn til om de er nye i universitetssektoren eller ikke. Videre benyttes tildels oppgaver over studenter som er tatt opp til fagstudium på det enkelte lærested, selv om de kan ha studert ved et annet lærested tidligere. Det er gjort slik:
- a) For åpne studium i Oslo og Bergen, og for filologi, samfunnsvitenskap og realfag som formelt er lukkede studium i Oslo, benytter vi immatrikuleringsstatistikken. I denne finnes oversikt over melding til studier/søknad til lukkede studier. Men tidspunktet for påbegynt studium er ikke bestandig oppgitt og meldinga/søknaden er ikke bindende. Dessuten kan en få avslag på søknad om opptak på filologi og samfunnsvitenskap i Oslo. Disse fagene ble formelt lukket i 1973 og flere hundre studenter har fått avslag nesten hvert år siden 1975. I tillegg kan studenter som er immatrikulerte tidligere år og som har utsatt å begynne på studiet, eller som har skiftet studium eller fag, begynne på disse fagene.
- b) For Universitetet i Trondheim, Norges lærerhøgskole, Universitetet i Tromsø og Norges handelshøgskole i Bergen, får vi oversikt over studenter som er nye ved disse lærestedene og som har betalt semesteravgift. En ny student kan altså ha vært registrert ved et annet lærested tidligere. Verken i Trondheim, Tromsø eller ved studiene under pkt. a) får vi registrert de som skifter studium innen institusjonene som ny på det nye faget.

- c) For de vitenskapelige høgskolene ellers, og for de tradisjonelt lukkede studiene, dvs. farmasi, ernæring, medisin og odontologi, bygger vi på oppgave over nye registrerte studenter. Disse oppgavene tar ikke hensyn til om studentene har betalt semesteravgift, eller om de er nye studenter i universitetssektoren eller på lærestedet. Det er altså de som er reelt nye på faget som blir registrert.

Dette betyr at f.eks. tilgangen til filologi, samfunnsvitenskap og realfag er målt på en helt annen måte i Oslo og Bergen enn i Trondheim og Tromsø. Vi gjør oppmerksom på at tilgangstallet for Trondheim mangler for vår-semesterne før 1979.

- 2) Studenter som har oppgitt at de bare skal immatrikuleres er ikke med i tabellen. I Bergen er heller ikke de med som har oppgitt "Vet ikke" på fagvalg, mens de med "Ukjent fag" i Oslo er med. Ernæring dvs. Nordisk høgskole for husholdningsvitenskap ble opprettet i 1966, Idrettshøgskolen i 1968, Musikkhøgskolen tok opp sine første studenter i 1973 og medisin i Tromsø i 1973.
- 3) Filologi omfatter her fag som hører inn under det historisk-filosofiske fakultetet ved Universitetet i Oslo. Geografi i Bergen og Trondheim er et unntak. Før 1979 har deler av faget vært plassert under samfunnsfag, men er fra 1979 plassert under filologi. Se note 2) tabell 4.1.
- 4) Tidligere måtte studenter som tok til med teologistudiet ved Det teologiske menighetsfakultetet i prinsippet være immatrikulert ved et universitet for å ta eksamen i gresk, hebraisk og latin. Derfor har de ikke blitt regnet med under nye studenter i statistikken vår. Men for noen år siden ble studieordningen endret slik at disse kursene nå blir tatt ved menighetsfakultetet. Fra 1979 inneholder derfor oversikten over teologistudenter også nye studenter.

- 5) Før 1970 var Ex.phil.-studenter i Oslo registrert på filologi. Mag.art.-studenter var også trolig registrert her til midten av 70-tallet, og ikke på de tilhørende fagområdene. Vi må legge særskilt merke til virkningene for Ex.phil. tallene av den ulike registreringen på de forskjellige lærestedene. Ved universitetene i Oslo og Bergen ble en registrert på Ex.phil. om en bare har oppgitt planer om dette. Men ved Universitetet i Tromsø og Trondheim ble en også registrert på Ex.phil. selv om en hadde planer om senere studier, f.eks. neste semester. Hvis en studerer Ex.phil. og et annet fag samme semester blir en registrert på begge i Tromsø. Unntak her er medisin og fiskerifag, der en blir registrert på faget og ikke på Ex.phil.

2.2 TILGANG TIL STUDIUM I UTLANDET

Tabell 2.2 viser tilgangen på norske studenter til studium i utlandet de siste årene. Tallene bygger på statistikk og opplysninger fra Statens lånekasse for utdanning. Studenter som ikke har søkt noen form for studie-støtte fra Lånekassa, kommer således ikke med i vårt tallmateriale. Studenter som er registrert ved et akademisk lærested i Norge tidligere og som bare tar en mindre del av utdanninga i utlandet, kommer heller ikke med.

Opplysninger over hvilket år studentene har begynt sine utenlandsstudier er svært usikre. Statistikken er laget på bakgrunn av opplysninger som studentene har oppgitt på søknadsskjema til Lånekassa. Det har vist seg at en del studenter ikke blir med i statistikken første studieåret fordi søknadene kom for seint til å bli regnet med det angjeldende år. Hvor mange det dreier seg om får vi ikke vite, da noen studenter også slutter å studere mellom de to registreringstidspunktene.

Tallet på nye norske studenter i utlandet har gått opp fra 1979 til 1980. Men både i 1979 og 1980 er statistikken endret noe, slik at totaltallene

ikke er helt sammenlignbare for de siste årenes vedkommende. Med forbehold for dette, synes antallet nye studenter i utlandet å ha økt forholdsvis mye fra midten av 1970-tallet. Tallet ligger nå på rundt 800-900, mens det svingte mellom 400-650 i perioden 1968-1975.

Mellom 1963 og 1966 var tallet oppe i 800-900, mens det i 5-års perioden forut for 1963 lå på rundt 500-700. I forhold til tallet på nye studenter i Norge utgjør utenlandsstudentene en stadig mindre andel.

Det har vært forholdsvis store forskyvninger mellom de forskjellige fagene siden begynnelsen av 60-tallet. Det tydeligste er at "andre studium" og handelsfag har vokst, og at odontologi har gått tilbake sammen med ingeniørfag. Tallet på nye arkitekt- og medisinerstudenter har variert noe. Tallet på nye studenter i disse fagene ligger i 1980 omtrent på samme nivå som i 1960.

Bak endringene i totaltallene for de forskjellige fagene ligger blant annet endringer i opptaksvilkår i de ulike land. I odontologi er det mangel på studieplasser i alle de landene som det til nå har vært vanlig for norske studenter å studere i. Men nedgangen kan også ha å gjøre med at færre studenter søker seg ut. Det har blitt lettere å komme inn på odontologistudier i Norge.

Det var Vest-Tyskland som mottok de fleste nye norske medisinerstudentene i 1980. Vest-Tyskland har sammen med Danmark mottatt de fleste norske medisinerstudentene gjennom de siste 20 årene, men Storbritannia/Eire har også tatt imot en del. Det har blitt vanskeligere å få studieplass i utlandet også for medisin. Det var umulig for norske studenter å bli tatt opp ved nederlandske universitet i flere år, men fra høsten 1976 ble medisinerstudiet der igjen åpnet for norske studenter.

Tallet på norske studenter ved medisinerstudiet i Danmark økte i første halvdel av 1970-åra. Toppen på nye medisinerstudenter i Danmark ble nådd i 1976 med 64. Siden har det blitt gjennomført opptaksbegrensning i Danmark, og norske studenter kan ikke uten videre regne med å få opptak selv om de har tatt dansk studenteksamen. Siden 1976 har tallet på nye norske medisinerstudenter i Danmark vært av størrelsesorden 12-15. I Eire ble det på begynnelsen av 1970-tallet tatt opp ca. 20 norske studenter hvert år. De siste par årene har 12-15 norske studenter fått plass der. På Island har andre nordiske land en kvote på 4 studieplasser. Disse har vært fylt av norske studenter de seineste åra.

Storbritannia og USA/Canada har vært de viktigste studielandene for norske sivilingeniørstudenter i utlandet siden 1960-tallet. På begynnelsen av 60-tallet var det også forholdsvis mange sivilingeniørstudenter i Vest-Tyskland og Sveits. Det er fortsatt mulig å få opptak i Vest-Tyskland, men når tallet på nye ingeniørstudenter i Vest-Tyskland har sunket de siste årene, skyldes dette trolig mer studentenes endrede preferanser enn mangel på studieplasser. Sivilingeniørutdanninga i Vest-Tyskland tar nemlig vanligvis lengre tid enn i Storbritannia og USA.

Det er mulig for norske studenter å bli tatt opp ved arkitektstudium i de fleste aktuelle studielandene. De fleste søker til Storbritannia. I 1980 søkte over 50 prosent seg dit.

Studieavgiften økte sterkt i Storbritannia fra høsten 1980. Dette vil trolig få mye å si for den framtidige søkningen til medisin, sivilingeniør- og arkitektstudiene der.

Det er særlig Sverige som har gitt studieplasser til de norske studentene i handelsfag gjennom de siste 20 åra. Men Sveits, USA/Canada, Storbritannia og Vest-Tyskland har også tatt imot mange. Endel har også gått til Østerrike og Danmark. USA/Canada hadde flest handelsstudenter i 1980 med Sverige og Danmark på andre plass.

Det har også vært studenter i veterinærmedisin fra Norge i utlandet siden 1965. De fleste har begynt sine studier i Vest-Tyskland. Slik var det også i 1980.

Tabell 2.2 Tilgangen på norske studenter til læresteder i utlandet etter fagstudium ¹⁾ og år for påbegynt studium.

År	Arki- tekt- fag	Inge- niør- fag	Medi- sin	Odonto- logi	Handels- fag	Vete- rinær- medisin	Andre studium ¹⁾	Sum
1960	17	230	116	67	75	.	. ²⁾	505
1965	47	299	241	59	130	7	93	876
1969	51	143	161	17	104	12	50	538
1970	63	170	161	27	114	21	41	597
1971	54	149	157	26	181	21	66	654
1972	55	107	141	12	162	19	48	544
1973	48	93	107	6	145	11	38	448
1975	38	75	112	1	188	14	71	499
1976	26	93	162	4	215	15	129	644
1977	22	122	117	2	227	12	122	621
1978	24	159	116	2	329	14	179	823
1979	20	102	130	3	298	11	213	777
1980	22	122	138	5	303	10	360	960

1) Bare utdanninger som svarer til universitetsutdanninger i Norge skal være med. I statistikken til Lånekassa er det i 1979-tallene imidlertid med annen høyere utdanning i kategorien "andre fag", bl.a. lærerutdanning, barnevern og sosionomutdanning. I 1980 består kategorien "andre fag" av filologi/tolkutdanning, andre samfunnsfag og annen høyere utdanning.

2) Uvisst hvorfor det mangler tall her.

2.3 ANDEL NYE STUDENTER I ULIKE ÅRSKULL ¹⁾

Tabell 2.3 viser hvor stor del av hvert årskull som har begynt å studere hvert år siden 1966. I tabell 2.4 er disse prosentandelene kummulerte for hvert av fødselskullene mellom 1950 og 1960. (De som var mellom 29 og 18 i 1979). Dette gjør det mulig å se hvor stor del av et gitt fødselskull som begynte studier i tida mellom 18 og en nærmere spesifisert alder.

Den sterke økningen i tallet på nye studenter i første halvdel av 1970-åra kom av at studiefrekvensen ²⁾ økte i alle de relevante aldersgruppene. Dette går fram av tabell 2.3 som viser en gjennomgående sterk og ubrutt vekst fram til 1975 for nesten alle grupper. Økningen var likevel størst for 19, 20 og 21 åringene. Eksempelvis var prosentandelen 20-åringer som begynte å studere i 1966 1,96 mot 3,76 prosent i 1975. Men økningen var betydelig også for 22 og 23-åringene.

Fra 1975 til 1977 avtok tilstrømmningen av nye studenter. Dette skyldes en nedgang i studiefrekvens i de fleste aldersgruppene; særlig var nedgangen sterk for 20-åringene, men også for aldersgruppene 21-23 år. Tilgangen har økt litt igjen i 1978 og 1979. De siste årene har det vært en økning i de fleste aldersklassene, men størst blant 20 og 21-åringene.

Tabell 2.4 viser hvor stor prosentandel av fødselskullene 1950-1961 som har begynt å studere ved universitet eller vitenskapelige høyskoler i Norge i perioden 1968-1979. Av tabellen kan vi bl.a. se at prosentandelen av fødselskullet som hadde begynt å studere i 20-års alderen økte fra 5,2 prosent av 1950-kullet til 7,3 prosent av 1959-kullet. Ved 24-års alder hadde 9,3 prosent av fødselskullet 1950 begynt å studere, mens 12,5 prosent av fødselskullet 1955 var registrert som studenter i samme alder.

1) Opplysningene til dette kapitlet kommer fra Statistisk Sentralbyrå. Byråets definisjon av ny student og universitetssektoren avviker noe fra vår. Se kapittel 1.

2) Nye studenter i prosent av det fødselskull de hører til ved 18-års alder.

Tabell 2.3 Prosentandelen i aldersgruppen 18 til 29 år som begynte å studere, fordelt etter det året de begynte å studere. ¹⁾

Tatt til med studium i alder:	År før påbegynt studium													
	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979
18 år	0.20	0.20	0.19	0.25	0.21	0.26	0.23	0.22	0.21	0.24	0.26	0.23	0.18	0.23
19 år	2.26	2.15	2.39	2.76	2.90	3.29	3.60	3.60	3.54	3.70	3.73	3.37	3.39	3.37
20 år	1.96	1.89	2.15	2.45	2.20	2.47	2.68	2.72	3.53	3.76	3.32	3.13	3.26	3.64
21 år	1.17	1.36	1.63	1.80	1.16	1.73	1.82	1.97	2.52	2.59	2.40	2.17	2.40	2.67
22 år	0.89	0.84	1.01	1.15	0.94	1.00	1.20	1.17	1.55	1.62	1.37	1.23	1.31	1.35
23 år	0.57	0.63	0.57	0.67	0.63	0.69	0.72	0.62	0.98	0.99	0.73	0.77	0.78	0.89
24 år	0.40	0.41	0.37	0.44	0.37	0.45	0.47	0.48	0.73	0.64	0.53	0.55	0.56	0.61
25 år	0.28	0.33	0.31	0.36	0.33	0.32	0.34	0.33	0.55	0.55	0.52	0.40	0.53	0.54
26 år	0.23	0.24	0.22	0.32	0.24	0.24	0.33	0.32	0.48	0.42	0.41	0.37	0.39	0.48
27 år	0.19	0.22	0.18	0.22	0.20	0.17	0.26	0.24	0.36	0.31	0.30	0.32	0.32	0.34
28 år	0.15	0.17	0.16	0.19	0.15	0.16	0.21	0.20	0.35	0.31	0.35	0.27	0.24	0.31
29 år	0.11	0.16	0.11	0.14	0.13	0.16	0.19	0.20	0.27	0.28	0.23	0.22	0.22	0.24

1) Nye studenter i prosent av det fødselskull de hører til ved 18 års alder.

Kilde: Statistisk Sentralbyrå.

Tabell 2.4 Alderskummulerte prosentdelar av fødselskullene 1950 til 1961 ¹⁾ som begynte å studere ved alder 18 til 29 år (dvs. perioden 1966 til 1979).

Tatt til med studium i alder:	F ø d s e l s å r											
	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961
18 år	0.19	0.26	0.20	0.26	0.23	0.22	0.21	0.24	0.26	0.23	0.18	0.23
19 år	2.95	3.16	3.50	3.86	3.80	3.76	3.91	3.97	3.63	3.62	3.55	
20 år	5.15	5.62	6.18	6.58	7.33	7.52	7.23	7.10	6.89	7.26		
21 år	6.88	7.45	8.15	9.10	9.92	9.92	9.40	9.50	9.56			
22 år	7.98	8.62	9.69	10.72	11.30	11.15	10.71	10.85				
23 år	8.60	9.60	10.68	11.45	12.06	11.93	11.60					
24 år	9.32	10.23	11.21	12.00	12.62	12.54						
25 år	9.87	10.75	11.60	12.53	13.19							
26 år	10.28	11.13	11.99	13.01								
27 år	10.59	11.45	12.35									
28 år	10.83	11.92										
29 år	11.19											

1) Prosentandelene er regnet ut etter størrelsen på hvert fødselskull ved 18 års alder.

Kilde: Statistisk Sentralbyrå.

3 STUDENTENES ALDER ¹⁾

Aldersfordelingen til studenter har endret seg noe de siste 10-12 årene.

Tabell 3.1 viser aldersfordelingen til nye studenter, dvs. de som er helt nye i universitetssektoren. Vi ser her at bare 14-17 prosent av de nye studentene var 25 år eller eldre siste halvdel av 1960-årene. I siste halvdel av 1970-tallet har omtrent 25 prosent av de nye studentene vært 25 år eller eldre, med en liten topp i 1974. Prosentandelen nye studenter som var 30 år eller eldre er mer enn fordoblet de siste 10 til 12 årene, fra 6 til 7 prosent av tilgangen på slutten av 60 tallet til ca. 14 prosent de siste årene.

Det er relativt flere kvinner enn menn som tar til å studere i "moden alder". I 1979 var 26 prosent av de nye kvinnelige studentene 25 år eller eldre. 16,1 prosent var 30 år eller eldre, mens de tilsvarende tallene for mannlige studenter var 24,1 og 11,9 prosent.

Både det at nye studenter blir eldre, og at disse muligens bruker lengre tid på studiene enn før, eventuelt at de har hyppigere studieavbrudd enn tidligere, kan medføre at studentmassen samlet blir eldre.

Når det gjelder det samlede antall studenter økte prosentandelen som var 25 år eller eldre fra 27,1 prosent i 1966 til 43,7 prosent i 1979. Aldersgruppen som var 30 år eller eldre økte fra 6,4 prosent til 17,8 prosent i samme tidsrom. I 1979 var 25,9 prosent av studentene mellom

1) Oppgavene kommer fra Statistisk Sentralbyrå. Prosentueringsgrunnlaget og definisjonen av ny student er derfor ikke det samme som det som ligger til grunn i denne meldingen. Se kapittel 1 for nærmere forklaring.

25 og 29 år, og 56,3 prosent var 24 år eller yngre. Fordelingen er noe ulik for menn og kvinner, slik at kvinnene har relativt flere i den eldste aldersgruppen enn det menn har. Mennene har på sin side flere i aldersgruppen 25 til 29 år, mens det er en relativt lik fordeling når det gjelder aldersgruppen 24 år og under. I 1979 var allerede 22,4 prosent av de kvinnelige studentene 30 år eller eldre, mens prosentandelen menn 30 år eller eldre var 14,3 prosent. 21,3 prosent av de kvinnelige studentene var i alderen 25 til 29,3 prosent for mennene. 56,3 prosent av kvinnene og 56,4 prosent av mennene var 24 år eller lavere.

Tabell 3.1 Nye studenter ¹⁾ til universitetssektoren etter aldersgruppe og år, prosentfordelt.

Alder for påbegynt studium	År for påbegynt studium													
	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979
20 år og yngre	53,4	47.0	47.9	47.0	48.4	50.4	49.0	48.5	41.1	43.4	45.4	44.7	43.6	42.4
21-24 år	32.3	35.5	38.2	37.0	34.1	33.2	30.4	30.9	32.2	32.2	30.8	31.4	32.2	32.5
24 år og yngre	85.7	82.5	86.1	84.0	82.5	83.6	79.4	79.5	73.3	75.6	76.2	76.1	75.8	74.9
25-29 år	7.7	8.9	7.8	9.1	9.0	8.9	10.2	10.0	11.7	10.6	10.4	10.2	10.6	11.0
30 år og eldre	6.4	7.2	6.0	6.9	8.5	7.5	10.3	10.5	14.9	13.8	13.4	13.7	13.7	14.1
25 år og eldre	14.1	16.1	13.9	16.0	17.5	16.4	20.6	20.5	26.7	24.4	23.8	23.9	24.3	25.1
Uoppgitt	0.2	1.4
Sum	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.1	100.1

1) Kilde: Statistisk Sentralbyrå.

4 SAMLET ANTALL STUDENTER

4.1 STUDENTER VED LÆRERSTEDER I NORGE

Tabell 4.1 gir en oversikt over det samlede antall studenter i Norge fordelt etter fagområde. Tallene gjelder høstsemestrene de angjeldende år. I tabell 4.2 er studentene fordelt etter fag ved hvert lærested. Tabell 4.3 fordeler studenter ved de tradisjonelle universitetene etter fakultet og avdeling/nivå.

Det totale antall studenter høsten 1980 er 40 640. Hvis vi korrigerer for dobbeltregistreringer i 1979-tallet (se note 1 i tabell 4.1.) registrerer vi en liten økning i antall studenter fra 1979 til 1980. Den nedgangen i antall studenter som vi registrerte i 1977 og 1978 synes å ha stanset opp og tallet på studenter er på vei opp igjen, nesten opp til 1975 nivå. Mens veksten fra 1978 til 1979 i stor grad kom innen gruppen uspesifiserte fag, som hovedsakelig består av studenter som skal ta Ex.phil., skyldes veksten fra 1979 til 1980 hovedsakelig økning i antall studenter som tar matematisk-naturvitenskapelige fag, ingeniørfag og andre fag. Innen humanistiske fag er det en nedgang i studenttallet fra 1979 til 1980. For de øvrige fagene er det små endringer. Den tilsynelatende store nedgangen fra 1979 til 1980 i antallet studenter som tar uspesifiserte fag, er som nevnt ikke reell, hvis vi tar hensyn til antall dobbeltregistreringer i 1979-tallene.

Siden 1961 er tallet på studenter nesten firedoblet, hvilket utgjør en økning på nær 270 prosent. Fra 1970 har studenttallet økt med i underkant av 1/3, men denne økningen kom mellom 1970 og 1975.

Tallet på studenter med uspesifiserte fag, hovedsakelig Ex.phil., har steget mest siden begynnelsen av 60-tallet. Deretter følger samfunns-

vitenskapelige fag og jus. Alle disse fagene har økt mer enn vi skulle vente ut i fra endringene i de samlede studenttallene. Men alle øvrige fag har også økt i perioden, humanmedisin, landbruksfag og veterinærmedisin og humanistiske fag mest.

Siden 1970 er det fortsatt Ex.phil. som har økt mest, deretter følger jus. Disse fagene har økt mer enn vi skulle vente ut ifra veksten i det samlede antall studenter. (Bare innen humanistiske fag er det registrert nedgang i antall studenter etter 1970). Tabell 4.1 viser at humanistiske fag, til tross for nedgangen, fortsatt er det største fagområdet. Humaniora har vært det største fagområdet siden tidlig i 50-åra. I siste halvdel av 70-tallet har det vært nedgang i antall studenter og studenttallet i 1980 ligger under det som ble registrert i 1970. Veksten i de humanistiske fag fram til 1975 kom først og fremst på 1960-tallet, fra ca. 3 000 studenter i 1961 til rundt 8 000 i 1970. Andelen av studentmassen som studerer humanistiske fag har gått ned til under 20 prosent i 1980 mot nærmere 30 prosent på 1960-tallet.

Samfunnsvitenskapelige fag er i 1980 det nest største fagområdet etter inndelingen i tabell 4.1. Studenttallet vokste nærmest eksplosivt fra begynnelsen av 1960-tallet til midten av 1970-tallet. Siden har det absolutte tallet gått noe ned.

I 1961 studerte 6,4 prosent av studentene samfunnsvitenskapelige fag, i 1970 var prosentandelen 19,8 og i 1980 17,2 prosent. Den relative andelen var størst i 1970, mens det absolutte tallet var størst i 1975. Prosentandelen har siden 1975 ligget på rundt 17 prosent. Ser vi bort fra Ex.phil.-studentene, studerte 18,5 prosent samfunnsvitenskapelige fag i 1969 mot 20 prosent i 1980.

Matematisk-naturvitenskapelige fag er det tredje største fagområdet hvis vi holder Ex.phil. studentene utenfor. Tallet på matematisk-natur-

vitenskapelige studenter er noe over fordoblet siden 1961, fra 1970 til 1980 har det absolutte antall studenter økt med rundt 1/6. Økningen i antall studenter er i begge periodene mindre enn veksten i det samlede antall studenter. I begynnelsen av 1960-åra var fagrområdet det nest største med en større relativ del av studentmassen enn i dag - 21,6 prosent i 1961 mot 12,9 i 1980. Hvis vi holder Ex.phil. studenter utenfor blir ikke den relative nedgangen fullt så stor.

Innen ingeniørfag er studenttallet mer enn fordoblet fra 1961 til 1980, mens den relative andelen har sunket fra 16,1 til 10,3 prosent i den samme perioden. I tabell 4.1 ser vi at studenttallene har vokst jevnt i hele den registrerte perioden.

Tallet på jus-studenter steg jevnt fra begynnelsen av 1960-tallet fram til midten av 1970-tallet. Da stabiliserte tallet seg på rundt 4 000, med en svak tendens til nedgang på slutten av tiåret. Økningen i antallet jus-studenter har vært betydelig større enn vi kunne vente ut ifra veksten i det samlede antall studenter. Etableringen av jus-studium i Bergen i 1971 kan ikke alene forklare hele denne veksten. I tabell 4.2 ser vi at tallet på jus-studenter ved Universitetet i Oslo har steget klart helt ifra begynnelsen av 60-tallet. Også etter at studiet i Bergen ble startet opp, fram til 1976. Etter det har veksten stagnert begge steder. De siste årene har flere studenter lest jus enn realfag i Oslo. I denne sammenhengen er det naturlig å nevne at jus og teologi er de eneste studium i Oslo som ikke er adgangsbegrenset. Det er særlig jussen dette får følger for. Den relative andelen som studerer jus har ligget på rundt 10 prosent siden midten av 1970-tallet. Dette er en relativ økning fra 1960-tallet da prosentandelen lå rundt 7. Holdes Ex.phil. studentene utenfor er den relative økningen noe større. Andelen jus-studenter ville da vært 11,2 prosent i 1980.

Som nevnt har det etter hvert blitt mindre fruktbart å skille mellom åpne og lukkede studium. Om vi likevel tar for oss de tradisjonelt åpne studiene - de humanistiske, matematisk-naturvitenskapelige og samfunnsvitenskapelige (NHH ikke medregnet), jus og teologi, finner vi at disse utgjorde rundt 65 prosent av studentmassen i 1961, i 1980 54 prosent. Det har således vært en relativ nedgang i antallet som studerer disse fagene. Regner vi med Ex.phil. til de åpne studium, registrerer vi derimot en relativ vekst til 71,5 prosent i 1980. Hvis vi ikke regner Ex.phil. med til de åpne studiene, har disse økt noe mindre enn vi kunne vente ut ifra veksten i det samlede studenttallet - rundt 230 prosent mot totalt 270.

Fordelingen mellom de forskjellige "åpne" fagene har endret seg mye både siden 1961 og 1970. Både Ex.phil., samfunnsvitenskap og jus har økt sin relative del, mens den relative andelen studenter som tar humaniora og matematisk-naturvitenskapelige fag har gått ned.

Ser vi på matematisk-naturvitenskapelige fag og ingeniørfag samlet, utgjorde de det største fagområdet både på begynnelsen av 1960-tallet og i 1980. I 1961 tok 37,7 og i 1980 23 prosent av alle studentene slike fag. Disse fagene har således registrert en relativ nedgang, men utgjør fortsatt et stort fagområde. Antallet som studerer ingeniørfag har økt noe sterkere enn for matematisk-naturvitenskapelige fag ellers - rundt 135 prosent mot i underkant av 120 prosent. Disse fagene har likevel økt mindre enn tallet på studenter totalt.

Studenttallet på humanmedisin har økt jevnt siden begynnelsen av 1960-tallet. Disse fagene har økt noe mer enn det samlede studenttallet siden 1970, men mindre enn den totale veksten siden 1960. I 1961 studerte 10,5 prosent humanmedisin mot 8,1 i 1980.

Landbruksfag og veterinærmedisin følger om lag samme mønster. Det absolutte antall studenter har økt forholdsvis sterkt, særlig siden 1970, men realtivt sett studerer færre disse fagene - 2,7 prosent i 1980 mot 4 prosent i 1961.

De tradisjonelt lukkede studiene tok rundt 35 prosent av studentene i 1961 mot under 30 prosent både i 1970 og 1980. Økningen har siden begynnelsen av 1960-tallet vært mindre enn for studentmassen samlet. Det er således de åpne studiene, medregnet Ex.phil. som har bidratt sterkest til veksten. Siden 1970 har den relative veksten i lukkede og åpne studier (medregnet Ex.phil.) vært noenlunde lik.

I tabell 4.3 ser vi at i underkant av 26 000 studenter var knyttet til et fakultet høsten 1980. Av disse holdt 7 686 eller 30,0 prosent på med høyere avdeling eller studier til høyere grad. I 1973 holdt 21,6 prosent på med høyere avdeling. Mellom 1973 og 1978 steg andelen av studenter i høyere avdeling innen de fleste studium, for deretter foreløpig å stabilisere seg på 30 prosent. Dette kan skyldes at den kraftige økningen i den årlige tilgangen på nye studenter ble brutt rundt 1975.

Noter til tabell 4.1

- 1) Ved alle lærestedene studerer en rekke studenter mer enn ett fag. I årets oppgaver fra lærestedene er det korrigert for dette ved at studentene plasseres på det faget som på en eller annen måte blir vurdert som det "viktigste" det aktuelle semesteret. I 1979 ble i overkant av 500 studenter dobbeltregistrert ved Norges lærerhøgskole, det vil si registrert både på fagstudium og på Ex.phil. Det totale antall studenter har således ikke gått ned fra 1979 til 1980, men tvert imot steget med et par prosent.

Noe ulike registreringsprinsipp blir fulgt ved de ulike lærestedene. Tallene for de enkelte fagene må derfor tolkes med forsiktighet. En liten feilkilde er det også at det for noen år har blitt registrert ferdige kandidater (ikke studenter) for Pedagogisk seminar i Oslo.

- 2) Humanistiske fag omfatter fag som hører til under det historisk-filosofiske fakultetet ved Universitetet i Oslo. Historiske, filosofiske og religionsfag hører derfor til humaniora her.

Geografi i Oslo hører både til matematisk-naturvitenskapelig og til historisk-filosofisk fakultet. Men i Bergen finnes faget på matematisk-naturvitenskapelig og på samfunnsvitenskapelig fakultet, og i Trondheim på samfunnsvitenskapelig. Før 1979 ble faget også plassert slik i forhold til våre kategorier. Men fra 1979 har vi forsøkt å følge prinsippet om å plassere fagene slik som de er plassert ved Universitetet i Oslo, og har derfor plassert den delen av geografi som hører under samfunnsvitenskapelig fakultet i Bergen og Trondheim på historisk-filosofisk, slik det trolig ville vært i Oslo.

Mag.art. studentene ble trolig registrert under humaniora til midten av 70-tallet, og ikke på de tilhørende fagområdene som f.eks. samfunnsfag. Se fotnote 2), tabell 4.2.

- 3) Samfunnsvitenskapelige fag omfatter her: sosialøkonomi, sosiologi, statsvitenskap, psykologi, etnografi, pedagogikk, studium ved Norges handelshøyskole og høyere sosionomutdanning i Trondheim, dessuten geografi i Bergen og Trondheim fram til 1979.
- 4) Human medisin omfatter: medisin, odontologi, farmasi, medisinske fag ved universitetet i Tromsø fra 1973. Ernæringsfag ble også regnet med her i årene 1966 til 1969.
- 5) Omfatter pedagogisk seminar, ernæringsfag fra 1970, fiskerifag fra 1972, musikkhøgskolestudiet fra 1973 og idrettshøgskolestudiet fra 1968.
- 6) Ex.phil. i Oslo er med her fra 1970, og ble regnet som humanistisk fag før det. Ellers har vi med norsk for utlendinger, uspesifiserte fag og studenter ved andre læresteder som betalte semesteravgift i Oslo i 1980. Det er også uvisst hva for praksis som har vært fulgt tidligere. "Andre fag" er også med her for både Oslo, Bergen og Trondheim.

Registreringen av Ex.phil. studentene varierer noe ved de ulike universitetene. Hvis man studerer et annet fag samtidig med Ex.phil. i Oslo og Bergen blir man registrert på det andre faget. I Tromsø blir man bare registrert på det andre faget hvis dette faget er medisin eller fiskerifag.

Tabell 4.2 Samlet antall studenter ved norske akademiske læresteder etter fag ved de forskjellige lærestedene og år, registrert i høstsemesteret.

Lærested / Fag ¹⁾	1960	1965	1969	1970	1975	1977	1978	1979	1980
<u>Universitetet i Bergen</u>	963	2809	4968	5790	7989	7419	7264	7514	7627
Filologi	337	1225	1753	1953	2306	1888	1716	1690	1677
Teologi	8	34	58	61	-	-	-	-	-
Jus	33	30	272	383	726	779	708	719	705
Psykologi	501	551	580	625	644
Samfunnsfag ellers	.	23	507	849	899	961	936	1006	1062
Realfag	380	1011	1211	1290	1137	1149	1100	1102	1232
Medisin	190	289	426	460	662	655	667	657	705
Odontologi	.	161	249	258	242	245	236	229	221
Pedagogisk seminar	15	36	36	50	170	127	112	96	94
Examen philosophicum, andre ²⁾	.	.	456	486	1346	1064	1209	1390	1287
<u>Universitetet i Oslo</u>	5600	11675	15507	17185	20310	19295	18849	19368	19084
Filologi ³⁾	2006	4444	5778	5551	5665	4958	4470	4485	4219
Teologi	55	102	97	108	100	114	96	82	100
Jus	678	1360	1749	2097	3427	3530	3259	3287	3253
Sosialøkonomi	126	464	708	721	549	451	431	394	378
Pedagogikk	18	214	743	1142	916	751	702	636	578
Psykologi	180	618	754	884	710	758	795	774	737
Sosiologi	20	105	428	420	808	684	623	633	636
Statsvitenskap	69	241	377	346	367	470	494	494	572
Etnografi, sos. antropol.	1	22	49	73	168	180	270	254	252
Samfunnsfag, uspes.	.	190	423	418	229	135	24	14	17
Aktuarfag	23	21	24	5	17	14	11	12	7
Realfag	1530	2816	2811	2803	3013	2983	2867	3042	3135
Farmasi	103	146	156	153	195	203	207	207	194
Medisin	600	722	1017	1133	1390	1350	1351	1372	1333
Ernæring	.	.	37	41	41	46	46	46	49
Odontologi	191	210	356	422	393	389	381	383	393
Examen philosophicum, ²⁾ ukjent fagstudium, andre	.	.	.	868	2322	2279	2822	3299	3231
<u>Universitetet i Tromsø⁴⁾</u>	1294	1294	1412	1584	1687
Filologi	337	303	297	381	384
Samfunnsfag	146	131	145	188	225
Realfag	274	301	303	317	301
Medisin grunnfag	36	36	34	} 279	287
Medisin	121	206	241		
Fiskerifag	47	57	62	81	87
Examen philosophicum	300	181	247	255	236
Praktisk ped.	33	61	50	44	123
Sjukepleiarlærerutdann.	18	33	39	44

Tabell 4.2 forts.

<u>Lærested/ Fag</u>	1960	1965	1969	1970	1975	1977	1978	1979	1980
<u>Universitetet i Trondheim</u>	2120	3545	4719	5057	7094	7387	7512	7960	7917
Medisin ⁵⁾	40	121	120	134	135
<u>Norges lærerhøgskole</u>	309	904	1203	1373	3101	3079	3111	3438	3309
Filologi	165	477	567	593	1550	1387	1295	1314	1176
Musikk	.	38	45	49	80	76	74	80	83
Pedagogikk	33	106	149	206	477	428	333	324	280
Psykologi	.	.	.	39	136	140	169	160	169
Sosiologi + sosial- antropologi	.	.	.	14	108	145	139	160	141
Samfunnskunnskap og geografi	.	.	.	85	148	125	128	192	162
Realfag	74	230	294	298	516	556	575	581	560
Pedagogisk seminar	.	21	36	34	83	81	87	85	57
Høyere sosionomutdanning Andre, uspes. fag, og ex. phil. ^{2) 6)}	49	62	86	70	216	309	425	1047	677
<u>Norges tekniske høgskole</u>	1811	2641	3516	3684	3953	4178	4281	4388	4473
Ingeniørfag	1664	2400	3246	3408	3650	3874	3986	4097	4176
Arkitektfag	147	241	270	276	303	304	295	291	297
<u>Arkitekthøgskolen i Oslo</u>	23	110	142	180	211	226	215	205	202
<u>Det teologiske Menighets- fakultet</u> ⁷⁾	208	433	457	605	929	946	891	854	933
Teologi	208	433	457	454	635	649	642	603	659
Kristendoms-kunnskap	.	.	.	151	294	297	249	251	274
<u>Pedagogisk seminar i Oslo</u>	66	89	200	210	207	224	190	176	200
<u>Norges handelshøyskole</u>	191	527	828	909	1028	1069	1142	1207	1230
Siviløkonomistudiet	185	526	814	878	885	977	1038	1073	1100
Høyere avdeling	26	37	43	47	43
Høyere revisorstudium	63	38	54	79	68
Handelslærerstudiet	6	1	14	31	54	17	7	8	19
<u>Norges veterinærhøgskole</u>	152	173	211	207	239	212	244	248	251
<u>Norges landbrukshøgskole</u>	259	373	460	510	837	827	830	830	865
<u>Norges idrettshøgskole</u>	.	.	191	200	353	353	361	366	340
<u>Norges musikkhøgskole</u> ⁸⁾	263	276	278	273	304
Samlet antall studenter ved norske læresteder	9582	19734	27683	30853	40754	39608	39188	40585	40640

Noter til tabell 4.2

- 1) Inndelingen av fag følger mønsteret for skille mellom fakultet i Oslo (se note 2), tabell 4.1). Eksterne studenter er inkludert i tallene for 1979 og 1980, men det er uvisst om de er med for en rekke av de tidligere årenes vedkommende.
- 2) Se note 6) til tabell 4.1.
- 3) Fra 1960 til 1969 er studenter som tar Ex.phil. inkludert i tallene for filologi i Oslo. Det samme gjelder trolig mag.art. studentene.
- 4) Opprettet i 1972.
- 5) Opprettet i 1975, foreløpig bare klinisk avdeling.
- 6) Den registrerte nedgangen i antall studenter som tar Ex.phil. fra 1979 til 1980 er ikke reell pga. dobbeltregistrering i 1979. Se note 1 i tabell 4.1.
- 7) En del av studentene som tar kristendomkunnskap ved menighetsfakultetet er trolig også registrert ved Universitetet i Oslo.
- 8) Studenter registrert første gang høsten 1973.

Tabell 4.3 Samlet antall studenter ved universitetene i Bergen, Oslo, Tromsø og Trondheim (ekskl. studentene ved Norges Tekniske Høgskole) etter fakultet ¹⁾ og avdeling, registrert i høstsemesteret. Absolutte tall og prosentandel i høyere avdeling. ²⁾

Fakultet ¹⁾	Studenter							Prosentandel i høyere avdeling							
	1973	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1973	1975	1976	1977	1978	1979	1980	
Teologisk fakultet	1. avdeling	88	35	34	42	40	29	45							
	2. avdeling	28	32	38	36	34	35	43							
	Andre	16	33	34	36	21	17	9	21,2	32,0	35,5	31,6	35,4	42,7	43,0
	Ukjent	-	-	1	-	1	1	3							
Juridisk fakultet ¹⁾	1. avdeling	1131	1153	1266	1187	1027	1170	1236							
	2. avdeling	1232	1517	1615	1538	1485	1297	1065							
	3. avdeling	684	992	1084	1166	1131	1123	1134	19,1	23,9	24,5	27,1	28,2	28,0	29,3
	Andre	542	484	453	410	356	407	441							
Ukjent	3	7	1	8	17	12	-								
Samfunnsvitenskapelig fakultet	Lavere grad	4139	4186	4311	4116	3989	4109	4106							
	Høyere grad	1315	1471	1493	1632	1680	1652	1617	21,8	24,8	24,5	27,5	29,2	28,6	27,8
	Andre ⁴⁾	338	254	172	161	57	9	35							
	Ukjent	243	29	113	18	21	19	57							
Historisk-filosofisk fakultet	Lavere grad	7214	7366	6983	6144	5534	5501	5285							
	Høyere grad	1578	2002	2070	2061	2035	2177	1994	16,4	20,0	21,8	23,9	25,9	27,2	26,3
	Andre	642	543	419	390	247	274	258							
	Ukjent	188	97	32	17	36	41	44							
Matematisk-naturvitenskapelig fakultet	Lavere grad	3786	3826	3900	3634	3583	3558	3763							
	Høyere grad	1035	1180	1277	1443	1388	1400	1468	20,7	22,9	24,1	27,7	27,4	26,7	27,0
	Andre ⁵⁾	159	131	110	99	46	230	215							
	Ukjent	26	14	16	30	46	58	-							
Medisinsk fakultet ⁶⁾	Preklinisk avdeling	810	865	832	862	871	854	883							
	Klinisk avdeling	1003	1094	1096	1176	1170	1201	1198							
	Andre ⁷⁾	306	216	166	170	141	100	116	47,3	50,3	51,2	53,2	53,6	55,5	54,5
	Ukjent	2	2	45	1	2	8	3							
Odontologisk fakultet	1. avdeling	247	244	251	254	244	252	248							
	2. avdeling	136	126	115	118	121	117	111							
	3. avdeling	238	243	239	226	222	214	232	35,8	38,3	37,1	35,6	36,0	34,8	38,4
	Andre ⁸⁾	37	21	37	37	29	29	13							
Ukjent	7	1	2	-	1	-	1								
I høyere avdeling ²⁾	5881	7014	7297	7740	7660	7802	7686	21,7	24,9	25,9	28,6	30,0	30,1	30,0	
Uten tilknytning til fakultet ⁹⁾	2904	4517	4296	4177	5047	6179	5796								
S U M ¹⁰⁾	30077	32681	32501	31189	30622	32073	31418	19,6	21,5	22,5	24,8	25,0	24,3	24,5	

Noter til tabell 4.3

- 1) Studentene er gruppert etter studium under det fakultet de ville hørt til ved Universitetet i Oslo. Geografi i Trondheim og endel av geografi i Bergen hører til de samfunnsvitenskapelige fakultetene ved disse universitetene. Fra og med 1979 er geografistudentene plassert under historisk-filosofisk fakultet for å følge prinsippet ovenfor. Se også note 6) i tabell 4.1 for plasseringen av Ex.phil.studentene.
- 2) Høyere avdeling betyr på jus og odontologi 3. avdeling og klinisk avdeling innen medisin.
- 3) 1. avdeling tilsvarer jus grunnfag i Bergen. "Andre" omfatter kriminologi i Oslo og offentlig rett i Oslo og Bergen.
- 4) Statistikk grunnfag er med her.
- 5) "Andre", akturafag og farmasi er med her fra 1979.
- 6) Medisinerstudenter ved Universitetet i Tromsø er ikke medregnet, fordi studiet i Tromsø ikke er inndelt i en klinisk og en preklinisk del. Inntil 1979 var bare grunnfagsstudentene i medisin ved Universitetet i Tromsø tatt med. Fra 1979 er heller ikke disse tatt med fordi det var umulig å skille disse ut fra statistikken. Trondheim har ikke preklinisk avdeling.
- 7) Inkluderer studentene på ernæringslinja. Studenter som tar tilleggsprøve for utenlandsmedisinere, og studenter ved medisin grunnfag i Tromsø til og med 1978.

- 8) Studenter som tar tilleggsprøver for utenlandsodontologer er tatt med her.
- 9) Omfatter studenter med ukjent studium, Ex.phil. studenter, studenter ved pedagogiske seminar (herunder Pedagogisk seminar i Oslo som er en egen pedagogisk høgskole), fiskerifagstudenter og sykepleielærerstudenter, norsk for utlendinger i Oslo. Det er usikkert om utlendinger som studerer norsk i Oslo har vært registrert før 1979. Se note 6) i tabell 4.1.
- 10) Nedgangen i totaltallet fra 1979 til 1980 er ikke reell. Totaltallet for 1979 er for høyt pga. dobbeltregistreringer. Se note 1) i tabell 4.1 og note 6) i tabell 4.2.

4.2 NORSKE STUDENTER I UTLANDET

Tabell 4.4 viser det samlede antall norske studenter ved studium i utlandet de seneste årene. Tallene bygger på statistikk fra Statens lånekasse for utdanning. Studenter som ikke søker noen form for stønad fra Lånekassa er ikke med i oversikten. Det er heller ikke de som er registrert tidligere ved et lærested i Norge, og som bare tar en mindre del av utdanningen i utlandet. Studenter som har fått økonomisk støtte fra Lånekassa tidligere, men som ikke har fullført studiet innen "rimelig tid", vil ikke lenger få støtte og har derfor muligens heller ikke søkt om dette. I såfall vil heller ikke disse være med i statistikken. Det er derfor trolig flere norske studenter i utlandet enn det vår statistikk viser. Man kan få et bedre bilde av dette fra ANSA (Association of Norwegian Students Abroad). For hjelp til tolking av tallene se kommentarer i kapittel 2.2 om nye studenter ved utenlandske læresteder.

Tabell 4.4 Samlet antall norske studenter ved utenlandske læresteder etter studium og år, registrert i vårsemestret påfølgende år.

Studium	1960	1965	1969	1970	1975	1976	1977	1978	1979	1980
Arkitektfag	93	130	217	256	220	202	166	133	104	120
Ingeniørfag	1129	1117	959	834	402	339	371	435	428	412
Medisin	836	1175	1212	1193	745	738	708	711	712	707
Odontologi	484	338	236	195	50	45	28	18	13	12
Veterinær- medisin	•	20	56	83	82	88	89	81	64	62
Handelsfag	225	399	464	472	757	808	839	905	949	1008
Andre fag	53	122	245	232	231	318	343	327	513	787
S u m	2820	3301	3389	3265	2487	2538	2544	2610	2783	3108

- 1) Tallene stammer fra mars til mai det påfølgende året. Bare utdanninger som svarer til universitetsutdanninger i Norge skal være med her. I statistikken til Lånecassa er det i 1979-tallene også med annen høyere utdanning i kategorien "andre fag", bl.a. lærerutdanning, barnevern og sosionomutdanning. I 1980 består kategorien "andre fag" av filologi/tolk-utdanning, andre samfunnsfag og annen høyere utdanning.

4.3 STUDENTER I NORGE OG NORSKE STUDENTER I UTLANDET

Tabell 4.5 viser tall på studenter ved norske akademiske læresteder og norske studenter ved utenlandske universitet og vitenskapelige høyskoler siden 1956.

Tallet på studenter i Norge og norske studenter i utlandet var i 1980 43 748, dvs. 812 flere studenter enn året før. Av disse studerte 92,3 prosent ved innenlandske læresteder. I 1979 var noe under 2 000 studenter i Norge utenlandske statsborgere (se note 2), tabell 4.5) mens vel 3 100 norske studenter studerte i utlandet. Tallet på norske studenter i utlandet utgjør i dag en mindre del av det samlede studenttallet enn for 10 år siden. I 1960 studerte 10,9 prosent av studentene i utlandet mot 7,7 prosent i 1980. På midten av 50-tallet studerte ca. 30 prosent av de norske studentene i utlandet.

Fig. II på side 12 er en grafisk framstilling av det samlede tallet på studenter innenfor hvert fagområde ved norske og utenlandske læresteder siden 1961. Fram til 1975 var det en markant økning innenfor humanistiske, samfunnsvitenskapelige og juridiske fag. De siste 4 årene legger en spesielt merke til stagnasjonen innen samfunnsvitenskapelige fag og nedgangen innen juridiske fag. Det er viktig å være oppmerksom på at uspesifiserte fag, der Ex.phil. studenter utgjør den største gruppen, (se tabell 4.1) ikke er med i figuren. Her har veksten vært sterk i hele perioden.

Tabell 4.5 Samlet antall studenter ved norske akademiske læresteder og norske studenter ved utenlandske læresteder etter år ¹⁾

År ¹⁾	Studenter i Norge ²⁾	Norske studenter i utlandet	Norske studenter i alt ²⁾
1956	5.990	2.575	8.565
1960	9.582	2.820	12.402
1965	19.734	3.301	23.035
1966	21.509	3.656	25.165
1967	22.738	3.621	26.359
1968	24.927	3.613	28.540
1969	27.669	3.389	31.058
1970	30.853	3.265	34.118
1971	33.465	2.990	36.455
1972	35.565	3.032	38.597
1973	37.473	2.814	40.287
1974	39.247	2.632	41.879
1975	40.754	2.487	43.241
1976	40.710	2.538	43.248
1977	39.608	2.544	42.152
1978	39.188	2.610	41.798
1979	40.585	2.783	42.936
1980	40 640	3.108	43.748

- 1) Registreringstidspunkt er høstsemesteret for studenter i Norge og tidlig på våren året etter for norske studenter i utlandet.
- 2) Tallene for norske studenter er framkommet i tabell 4.1. Disse omfatter også studenter i Norge med bopel i utlandet og studenter i Norge med utenlandsk statsborgerskap. For årene 1960 til 1970 var det gjennomsnittlig 200-300 studenter med bopel i utlandet ved akademiske læresteder i Norge. Tallet har seinere økt og høsten 1979 var tallet kommet opp i ca. 1 000. Statistisk Sentralbyrå er her kilde. Disse tallene er svært usikere som mål på utenlandske studenter i Norge, fordi norske statsborgere også kan bo i utlandet og utenlandske statsborgere kan ha bosted i Norge. For 1979 har vi fått oppgitt tallet på studenter med utenlandsk statsborgerskap ved all høyere utdanning i Norge til noe under 2 000. De fleste av disse var ved akademiske læresteder - ca. 1 250 ved Universitetet i Oslo og 350 ved Universitetet i Bergen. (Tallene stammer fra ADB-avdelingene ved de ulike lærestedene). Tallet på utenlandske statsborgere ved akademiske læresteder i Norge i 1979 var med andre ord omtrent dobbelt så høyt som tallet på studenter med bopel i utlandet for 1978. Vi har ikke tall for 1980.

5 KANDIDATER UTEKSAMINERT FRA AKADEMISKE LÆRESTEDER

Tabell 5.1 viser kandidateater fra norske og utenlandske akademiske læresteder og i tabell 5.2 er disse tallene prosentdelt på kandidatgruppe for hvert år.

Tallet på kandidater har variert noe siden midten av 70-tallet og lå i 1980 omtrent på 1975-nivået. Tallet for 1980 utgjør en tredobling fra 1960 og en økning på rundt 1/4 fra 1970.

For 1980 var tallet på kandidater uteksaminert fra akademiske læresteder i Norge 4 485. Dette er foreløpige tall og det endelige tallet vil trolig bli på rundt 4 600. Dette er en liten nedgang fra året før. Vi finner en liten nedgang innen de fleste fag, men størst nedgang for cand.mag.-ere innenfor filologiske, samfunnsvitenskapelige og realfag. Antall sivilingeniører har steget sterkt fra 1979-1980 med 16 prosent, mens antall realister med høyere grad har steget med rundt 9 prosent. Vi registrerer også en liten økning i antallet landbrukskandidater og siviløkonomer fra 1979 til 1980.

Tallet på norske kandidater uteksaminert i utlandet i 1980 var ca. 680, dvs. ca. 40 færre enn i 1970, men nesten 200 flere enn i 1960. På begynnelsen av 60-tallet lå tallet på utenlandsstudenter rundt 500. Det steg til over 600 på slutten av 60-tallet og har siden svingt mellom rundt 600 og 700. Det er særlig tallet på ingeniører og odontologer som har gått ned først i perioden. I 1980 var noe over 13 prosent av kandidatkullet uteksaminert i utlandet, mot vel 16 prosent i 1970 og hele 29 prosent i 1960.

De samfunnsvitenskapelige og juridiske fakultetene har hatt den sterkeste veksten i tallet på uteksaminerte kandidater nesten hvert år de siste 20 åra. Siden 1960 har det vært en eksplosjonsartet økning i tallet på samfunnsvitenskapelige kandidater. Det ble uteksaminert over 10 ganger

så mange samfunnsvitenskapelige kandidater i 1980 som i 1960 (siviløkonomer ikke medregnet). Men den kraftigste veksten kom på 60-tallet og det ble i 1980 bare uteksaminert 20 prosent flere samfunnsvitenskapelige kandidater enn i 1970. Antallet kandidater i 1980 er endel lavere enn i 1979, men nedgangen fra 1979 til 1980 er trolig betydelig mindre enn de foreløpige tallene skulle tyde på. Tallet på uteksaminerte jurister i 1980 var over 4 ganger så høyt som i 1960. Økningen i antall jurister kom fram til midten av 70-tallet, deretter sank antallet for så å stige til en topp i 1978. De to siste årene har antallet kandidater igjen sunket. Tallet på realister har også økt forholdsvis sterkt siden 1960. Økningen har ikke vært like sterk som for juristene, men likevel sterkere enn økningen i det totale antall kandidater. Likevel ble det uteksaminert nesten like mange realiser i 1980 som jurister og samfunnsvitere til sammen.

Filologene utgjorde den største kandidatgruppen i 1980 med nærmere 1/5 av kandidatene. Antallet filologer har økt mye fra 1960, men svært lite siden 1970. Filologene var relativt sett en mindre del av kandidatkullet i 1960 enn idag. I 1960 var sivilingeniørene den største gruppen - og relativt større enn idag. Den gang utgjorde de 1/3 av kandidatkullet mot i underkant av 19 prosent i 1980. Det har lenge vært uteksaminert mange sivilingeniører i utlandet, men langt færre blir nå utdannet i utlandet enn på 60-tallet og på begynnelsen av 70-tallet.

Siviløkonomene danner også en forholdsvis stor gruppe, i overkant av 11 prosent i 1980, om vi regner med utenlandskandidatene. Denne gruppen har den største andelen utenlandskandidater. (Merk at tallet nok ligger særlig høyt for 1979 og 1980 pga. endret opplegg i statistikken til Lånekassa. Se note 2) i tabell 5.1).

Tabell 5.1. Kandidater fra norske¹⁾ og utenlandske læresteder²⁾ etter kandidatgruppe og år.

Kandidatgruppe	1960	1965	1969	1970	1975	1977	1978	1979	1980
Filologer:									
cand.philol.	57	120	196	233	341	369	340	361	352
mag.art.	10	15	27	24	40	38	42	26	38
cand.mag.	134	278	562	693	940	910	868	765	585
Teologer	22	48	76	79	63	94	88	120	97
Jurister	83	87	174	233	356	330	449	404	386
Sosialøkonomer:									
cand.oecon.	2	22	58	77	70	74	67	46	45
exam.oecon.	.	41	92	95	87	63	48	74	37
mag.art.	2	-	-	-
cand.polit.	2	3
Pedagoger:									
cand.paed.	.	12	12	6	24	19	15	13	15
cand.polit.	.	.	7	14	25	41	35	30	40
mag.art.	5	2	4	2	2	2	-	1	3
Psykologer:									
cand.psychol.	24	16	54	62	72	87	71	92	101
mag.art.	1	-	1	3	5	2	6	5	5
Sosiologer:									
cand.sociol.	.	.	.	3	14	14	24	18	13
cand.polit.	.	.	-	2	8	10	8	19	10
mag.art.	5	2	5	16	10	10	7	11	12
Statsvitere:									
cand.polit.	.	.	1	3	41	29	30	44	34
mag.art.	5	4	10	10	2	2	1	2	3
Etnografer:									
cand.polit.	.	.	2	2	4	2	5	10	3
mag.art.	.	.	3	1	8	5	6	2	3
Andre samfunnsvitere:									
cand.polit.	.	.	.	1	7	8	16	14	8
cand.socion.	2	4	1
cand.mag.	.	.	60	67	164	172	221	177	101
Aktuarer	5	3	5	8	7	8	11	7	3
Realister:									
cand.scient.	7	32
cand.real og
mag.scient.	73	192	230	254	279	328	348	328	357
cand.mag.	113	344	420	389	464	529	492	457	402
Interfakultære cand.mag. ³⁾	28	28	24
Farmasøytter:									
cand.pharm.	32	24	31	26	31	33	38	36	40
Medisinere ²⁾									
med norsk eksamen	149	229	307	310	399	396	437	465	450
med norsk eksamen	98	132	174	180	279	289	331	366	355
Odontologer ²⁾									
med norsk eksamen	102	118	125	158	122	134	123	119	108
med norsk eksamen	39	91	100	95	122	120	116	111	103
Sivilingeniører ²⁾									
med norsk eksamen	537	596	795	1 009	813	817	729	834	971
med norsk eksamen	254	344	471	659	633	697	629	691	787
Arkitekter ²⁾									
med norsk eksamen	42	54	77	112	123	147	120	118	93
med norsk eksamen	27	39	57	87	83	97	90	70	76
Landbrukskandidater	86	103	143	131	-	200	161	165	187
Veterinærer ²⁾									
med norsk eksamen	17	18	36	30	37	45	62	53	39
med norsk eksamen	17	18	36	30	31	45	46	40	31
Siviløkonomer ²⁾									
med norsk eksamen	115	163	334	318	450	450	462	543	576
med norsk eksamen	55	83	189	168	225	175	162	186	202
Høyere avdeling, NHH	6	7	17	11	12
Handelslærere	7	7	8	15	25	9	10	-	3
Sum	1 626	2 498	3 849	4 376	5 128	5 414	5 383	5 383	5 168
med norsk eksamen	1 154	2 027	3 203	3 658	4 496	4 648	4 824	4 704	4 485

Noter til tabell 5.1

- 1) Tabellen er en eksamensstatistikk (bruttotall), ikke en personstatistikk (netttotal). Det vil si at når en student tar en eksamen flere ganger eller tar nye avsluttende eksamener, skal vedkommende registreres hver gang. Dette prinsippet har ikke alltid blitt fulgt tidligere år. Når det gjelder studenter som tar samme eksamen flere ganger har man prøvd å luke ut de som har tatt eksamen om igjen. Tallet på kandidater kan derfor ligge noe lavt for enkelte fag, særlig jus og sosialøkonomi, der det trolig er vanligere enn i andre fag å ta eksamen om igjen for å forbedre karakteren.

Tallet for flere av kandidatgruppene vedkommende er også for lave fordi endel kandidater ikke kommer med på listene det året de har tatt eksamen, men på tilleggslistene året etter eller ennå seinere. Dette gjelder særlig cand.mag.-gruppene. Tallene for tidligere år blir rettet opp når vi får disse tilleggslistene, men det er ikke mulig å få gjort dette nøyaktig nok.

Cand.mag.-eksamen, særlig i realfag, er også mangelfullt registrert ved lærestedene. Tallene for cand.mag. i realfag er derfor for lave for alle årene. Vi får dessuten ikke oppgaver over cand.mang.-eksamen fra Tromsø.

Kandidater som tar hovedfag uten å bli f.eks. cand.real. eller cand.philol. er ikke med. Heller ikke de som blir adjunkt uten å være cand.mag.

Cand.polit. ordningen ble innført i 1968 og de første kandidatene ble uteksaminert i Oslo våren 1969. Cand.scient./dr.scient. ordningen ble innført i Oslo 1977 og de første kandidatene ble uteksaminert høsten 1979. Cand.real. ordningen opprettholdes parallelt med denne nye ordningen fram til 1985.

- 2) Tallet for kandidater med utenlandsk eksamen er særlig usikre. Vi benytter to metoder for å nå fram til tallene. (1) For kandidater med utenlandsk eksamen i arkitektfag, handelsfag og ingeniørfag tar vi utgangspunkt i tall for oppgitt sluttår fra Statens lånekasse for utdanning. Fordi det er knyttet stor usikkerhet til disse tallene, benyttet man tidligere noe lavere tall enn Lånekassa's. Men siden vi ikke har noe grunnlag for å gjette på hvor mye lavere tallet skal være, har vi i 1979 og 1980 brukt tallene fra Lånekassa slik vi får dem. Men vi gjør oppmerksom på at disse tallene er for høye. (2) For medisinere, odontologer og veterinærer er det benyttet tall over de som har tatt norsk tilleggsprøve. Disse er regnet som kandidater det året prøvene blir godkjent, og ikke eksamensåret i utlandet. Disse tallene omfatter også utenlandske statsborgere som tar norsk tilleggseksamen. (3) For andre kandidatgrupper har vi ikke med tall.
- 3) Oppgaver over interfakultere cand.mag. finnes bare for Oslo. Disse tallene er så upålitelige at de ikke er tatt med i tabellene for 1979 og 1980.

Hvis vi sammenligner tilgangen til de enkelte fagstudium der vi har tall, ser vi klare forskjeller i prosentandelen kvinner. Riktignok kan det innen samme fag være visse forskjeller mellom lærestedene. Av de nye filologistudentene var nesten 65 prosent kvinner, mot bare i underkant av 14 prosent av de nye ingeniørstudentene. 42 prosent av de nye medisinerstudentene var kvinner i 1980.

6.2 SAMLET ANTALL KVINNELIGE STUDENTER

Høsten 1980 var det rundt 16 600 kvinnelige studenter i Norge, dvs. 40,8 prosent av det samlede antallet på rundt 40 600. 26,6 prosent eller rundt 830 av de norske studentene ved utenlandske læresteder var kvinner. (Se tabell 4.5). Siden 1970 har prosentandelen kvinner av det samlede antall studenter i Norge og i utlandet steget fra 26,4 til 39,8 prosent.

Siden 1970 er det absolutte tallet på kvinnelige studenter i Norge nesten fordoblet; det har økt fra ca. 8 500 til rundt 16 600 studenter. På samme tid har det samlede antall studenter økt fra ca. 30 000 til over 40 000, dvs. med omtrent 1/3.

Ved hert enkelt akademisk lærested har det vært en vekst i prosentandelen kvinnelige studenter det siste tiåret, men varierende fra sted til sted. I hele perioden har Norges lærerhøgskole hatt relativt flest kvinner blant sine studenter, 53,1 prosent i 1980 mot 40,4 prosent i 1970. Prosentandelen har vært noe mindre ved Universitetet i Oslo og lå på 47,2 prosent i 1980 mot ca. 34 prosent i 1970. Universitetet i Tromsø ligger nå på omtrent samme nivå som Bergen, Tromsø med 42 prosent kvinner og Bergen med 43,7 prosent i 1980. Handelshøgskolen, Norges tekniske høgskole og Menighetsfakultetet har i hele perioden hatt en mye lavere kvinneandel. NTH hadde 4 prosent kvinner i 1970 mot 11,9 prosent i 1980.

Både MF og NHH hadde rundt 6 prosent kvinner i 1970. Handelshøyskolen hadde 21 prosent kvinnelige studenter i 1980, mens Menighetsfakultetet hadde 28,4 prosent. Siden 1970 har således det relative tallet på kvinnelige studenter gått opp ved alle lærestedene, minst ved NTH. Ved alle lærestedene har det samtidig vært en sterk vekst i det samlede antallet studenter.

Tabell 6.2 viser andelen kvinner av det samlede antall studenter ved norske læresteder, prosentuert på fagområde for hvert år. Vi ser at innenfor de fleste fagområdene har kvinneandelen økt jevnt siden slutten av 1960-tallet. Mellom 1970 og 1980 er prosentdifferansen størst i veterinærmedisin og i jus, deretter følger medisin, odontologi, landbruksfag og handelshøgskolestudier. Innen alle de førstnevnte studie-fagene er veksten i prosentandelen større enn for alle fag samlet. Utviklingen innenfor farmasi skiller seg ut sammen med etnografi og sosialantropologi. Innenfor begge disse fagene har prosentandelen kvinner gått ned. For farmasiens vedkommende har det trolig sammenheng med at det ble innført krav om reallinje ved opptaket fra 1968 av. (Gammel og ny ordning gjaldt side om side til 1971.) Av tabellen ser vi også at det bare er farmasi, ernæringsfag og etnografi som har hatt flere kvinnelige enn mannlige studenter i hele perioden. Siden 1975 har det vært flere kvinnelige enn mannlige filologistudenter. Innen psykologi har omtrent halvparten av studentene vært kvinner siden midten av 1970-tallet. De tre siste årene har kvinnene vært i flertall ved dette studiet. Ellers hadde flere fag mer enn 40 prosent kvinner i 1980. Lavest ligger kvinneandelen på fiskerifag med 3,4 prosent i 1980 og ingeniørfag med 10 prosent samme år.

6.3 UTEKSAMINERTE KVINNELIGE KANDIDATER

Tabell 6.3 viser hvor stor del av de uteksaminerte kandidatene som var kvinner endel år siden 1961. Det går frem av tabellen at det relative tallet på kvinnelige kandidater hvert år har vært mindre enn kvinneandelen av det samlede antall studenter (se tabell 6.1). Denne andelen er igjen mindre enn kvinneandelen av tilgangen på nye studenter (se tabell 6.2). Økningen i det relative tallet på kvinnelige kandidater har også vært mindre enn veksten i det samlede antall studenter, som igjen er mindre enn økningen i kvinneandelen av tilgangen på nye studenter.

I løpet av de siste 10 år har prosentandelen kvinner av kandidatkullene vokst fra rundt 15 til rundt 25 prosent. Hvis vi holder kandidater med utenlandsk eksamen utenfor, får vi 26,7 prosent kvinner i 1980 mot ca. 18 prosent i 1970. Sammenlignet med 1970 er det veterinærer og landbrukskandidater som har hatt den største økningen i det relative tallet på kvinner. Etter disse kommer samfunnsvitere og filologer. Kvinneandelen har ellers økt i de fleste kandidatgruppene.

Den største gruppen blant de kvinnelige kandidatene er filologene. I 1980 utgjorde disse 40,5 prosent av de kvinnene som ble uteksaminerte ved læresteder i Norge. Regner vi med kandidatene fra utlandet ble prosentene 37,8.

Av kandidatkullet i 1980 (kandidater fra utlandet medregnet) hadde 10,5 prosent eksamen i samfunnsvitenskapelige fag og 11,6 prosent i realfag. 9,0 prosent av kvinnene var medisinere, og 6,7 prosent jurister. De andre kandidatgruppene hadde mindre prosentandeler av de kvinnelige kandidatene - f.eks. siviløkonomi med 5,9 prosent.

Kvinnenes andel i de ulike kandidatgruppene er endret endel siden 1970. Den gang var enda flere av de kvinnelige kandidatene, relativt sett, filologer: I 1970 var prosentandelen 57,1 og kvinneandelen lå på over 50 prosent helt til midten av 70-tallet. Relativt færre kvinner var samfunnsvitere i 1970, mens den relative delen kvinnelige realister var omtrent som idag. Andelen kvinner på medisin og jus var også omtrent som idag, derimot er det relativt færre kvinner av det totale kullet som ble farmasøyter i 1980 enn i 1970.

Om vi sammenligner med menn, finner vi relativt flere realister, sivilingeniører og siviløkonomer i 1980 blant mennene enn blant kvinnene. Relativt mange færre menn enn kvinner var filologer i 1980 og relativt færre var samfunnsvitere (siviløkonomer unntatt). Men den relative delen av kvinnelige kandidater på medisin og jus var omtrent like stor som den tilsvarende delen for menn.

Ser vi bort fra cand.sosion. med en kvinnelig kandidat og aktuarer med to kvinnelige av tilsammen tre kandidater, hadde farmasi og cand.mag. i filologi de største kvinneandelene i 1980. De var de eneste gruppene med over halvparten kvinner. Deretter følger sosiologi, cand.philol. og mag.art. i filologi, psykologi og pedagogikk, og odontologi. Alle med over 40 prosent kvinner i 1980. Dette er stort sett de samme gruppene som lå på topp med hensyn til kvinneandel i 1970.

Tabell 6.1 Prosentandelen kvinner av tilgangen på studenter ¹⁾ etter lærested og år.

Lærested	1962	1965	1969	1970	1975	1977	1978	1979	1980
Universitetet i Tromsø	•	•	•	•	38.0	43.2	45.4	44.4	40.1
Universitetet i Oslo	32.5	35.1	37.4	41.0	50.8	53.1	57.3	58.5	57.9
Universitetet i Bergen	27.2	25.3	35.1	34.6	47.5	50.1	53.2	54.1	55.0
Norges lærerhøgskole	34.0	41.2	48.7	46.5	52.1	55.8	57.0	62.1	62.0
Andre norske høgskoler	4.6	4.1	5.8	6.9	16.0	18.7	19.4	20.9	24.0
Norske læresteder	26.7	28.7	32.0	34.7	43.6	45.4	48.1	49.9	49.9
Læresteder i utlandet ²⁾	7.6	8.6	10.8	13.9	17.0	21.0	25.0	33.6	29.8
S u m	23.8	26.1	24.9	33.1	42.4	43.9	46.1	48.8	49.0

1) Se 1), tabell 2.1 for definisjon av ny student. Prosentene er regnet utfra tabell 2.1 og 2.2. Studentene ved Norges idrettshøgskole har ikke vært medregnet tidligere år, men er med i 1980. Musikkhøgskolen er tatt med fra 1977.

2) Prosentandelen kvinner for nye, norske studenter i utlandet er usikker pga. usikker registrering av nye, norske studenter i utlandet (se kapittel 2.2).

Tabell 6.2. Prosentandelen kvinner av det samlede antall studenter ved norske akademiske læresteder etter fagområde og år, registrert i høstsemesteret.¹⁾

Fagområde	1962	1965	1969	1970	1975	1977	1978	1979	1980
Filologi	44.7	47.1	48.7	49.1	52.6	55.6	56.6	57.1	58.6
Teologi	8.8	8.4	7.8	7.7	10.2	12.5	12.2	14.5	16.7
Jus	7.6	11.8	14.2	16.6	27.0	30.4	33.4	34.8	37.2
Sosialøkonomi	3.3	4.1	5.4	5.8	8.4	13.5	15.9	16.1	18.5
Psykologi	36.1	40.9	41.6	41.0	49.1	49.3	50.9	52.9	53.2
Pedagogikk	19.6	28.8	41.3	42.1	54.2	54.0	56.4	57.3	48.0
Sosiologi	28.1	29.5	32.9	36.6	41.2	44.2	46.0	47.0	
Statsvitenskap	12.8	9.5	14.1	12.4	22.6	27.1	43.4	32.7	
Etnografi, sosialantropologi	80.0	72.7	53.1	50.7	51.8	51.8	52.7	54.1	
Uspesifisert samfunnsfag ²⁾	*	22.0	28.2	30.1	33.8	33.2	33.0	43.1	
Aktuarfag	5.4	9.5	8.3	-	29.4	35.7	36.4	16.7	14.3
Realfag	17.5	14.6	15.1	16.2	21.0	21.5	23.4	24.5	25.8
Farmasi, sykepleiere	72.2	72.6	74.4	71.2	59.5	60.1	63.8	71.1	68.1
Medisin	11.7	16.3	18.6	17.3	22.9	28.4	30.5	34.9	35.1
Odontologi	21.6	23.5	26.0	25.0	34.5	38.3	40.2	43.3	45.3
Ingeniørfag	1.7	3.2	3.1	2.8	6.2	7.6	8.0	8.7	10.2
Arkitektfag	22.4	17.8	16.0	18.5	23.3	30.9	31.8	32.3	36.3
Landbruksfag	3.4	4.3	5.9	7.6	16.5	21.6	21.2	24.6	25.8
Veterinærmedisin	9.9	9.8	4.7	11.6	28.0	34.4	34.4	38.7	39.4
Handelshøyskolestudenter ³⁾	1.4	3.2	4.9	6.5	9.8	14.8	17.3	19.5	21.0
Ernæringsfag	*	*	94.6	90.2	80.5	84.8	78.3	87.0	89.8
Fiskerifag	*	*	*	*	*	3.4	3.2	2.5	3.4
Musikkhøyskolestudium	*	*	*	*	39.5	38.6	39.6	39.9	39.8
Idrettsfag	*	*	41.9	40.5	31.9	38.8	44.2	41.5	41.2
Pedagogisk seminar	30.1	39.0	35.7	40.7	45.8	42.2	44.0	39.9	41.9
Andre og uspesifiserte fag	*	40.8	52.6	61.7	57.7	62.6	61.0	63.0	62.8
Sum	22.5 ⁴⁾	24.4 ⁴⁾	26.9	28.1	35.6	37.1	38.5	40.5	40.8

1) Prosentueringen er gjort utfra tabell 4.1 og grunnlagsmaterialet til denne tabellen. Se notene til tabell 4.1.

2) I Tromsø er alle samfunnsfag plassert her.

3) For årene 1962 til 1973 er ikke handelsslærerstudenter medregnet.

4) Det er usikkert om Pedagogisk seminar er med i prosenten for totaltallet her.

Tabell 6.3. Prosentandelen kvinner av de ulike kandidatgruppene uteksaminert ved norske¹⁾ og utenlandske²⁾ læresteder for ulike år.³⁾

Kandidatgruppe	1961	1965	1969	1970	1975	1977	1978	1979	1980
Filologer:									
cand.philol.	17.2	25.0	27.6	30.9	34.1	44.5	40.0	44.6	44.0
mag.art.	-	20.0	26.0	25.0	25.0	18.4	45.2	26.9	42.1
cand.mag.	35.4	45.5	46.8	41.2	47.0	51.2	54.1	55.2	53.5
Teologer	-	2.1	2.6	8.9	6.3	6.4	8.0	10.8	12.4
Jurister	11.5	4.6	6.3	9.9	11.5	12.0	21.8	21.3	22.3
Sosialøkonomer:									
cand.oecon.	10.0	9.1	3.4	1.3	1.4	2.7	9.0	6.5	13.3
exam.oecon.	*	2.4	6.5	2.1	4.6	12.7	8.0	18.9	13.5
Pedagoger	14.3	45.4	8.7	8.7	29.4	38.7	28.6	51.3	40.0
Psykologer	37.5	37.5	34.6	27.7	35.1	37.1	30.0	38.1	41.5
Sosiologer	-	-	40.0	26.3	34.4	26.5	38.5	45.8	45.7
Statsvitere	-	-	-	10.0	4.7	12.9	3.2	10.9	18.9
Etnografer	*	*	20.0	66.7	75.0	14.3	27.3	30.0	33.3
Andre samfunnsvitere:									
cand.polit.	*	*	*	-	42.9	37.5	8.3	28.6	12.5
cand.socion.	*	*	*	*	*	*	50.0	50.0	100.0
cand.mag.	*	*	26.7	29.9	33.1	36.5	38.1	39.1	28.7
Økonomer	-	-	-	-	-	25.0	9.1	-	66.7
Realister:									
cand.real og	14.4	10.4	7.8	7.5	16.2	20.4	16.4	18.0	16.2
mag.scient.	*	*	*	*	*	*	*	14.3	9.4
cand.scient.	20.4	14.8	13.1	14.0	20.2	19.3	17.7	18.0	21.4
cand.mag.	*	*	*	*	50.0	35.7	45.8
Interfakultære cand.mag. ⁴⁾	*	*	*	*	50.0	35.7	45.8
Farmasøytter:	83.3	70.8	71.0	92.3	61.3	66.7	89.5	63.9	62.5
Medisinere	11.4	16.6	18.2	17.7	16.3	19.4	23.3	24.7	25.6
med norsk eksamen	10.8	14.4	16.7	18.9	19.7	17.3	24.8	24.9	26.5
Odontologer	26.1	14.4	31.2	20.9	19.7	29.1	43.1	26.9	42.6
med norsk eksamen	40.0	13.2	28.0	22.1	19.7	30.0	41.4	25.0	41.7
Sivilingeniører	1.1	1.2	2.5	2.2	3.9	4.4	6.0	6.0	7.2
med norsk eksamen	1.7	1.7	3.1	2.7	4.8	4.6	6.4	5.9	7.8
Arkitekter	10.5	11.1	22.1	14.3	16.3	21.8	30.8	22.0	29.0
med norsk eksamen	7.1	7.7	24.6	12.6	18.1	22.7	33.3	21.4	28.9
Landbrukskandidater	2.6	2.9	7.0	3.1	-	12.5	24.8	20.6	21.4
Veterinærer	13.6	5.6	8.3	-	8.1	26.7	21.0	34.0	38.5
med norsk eksamen	13.6	5.6	8.3	-	6.5	26.7	19.6	35.0	35.5
Siviløkonomer	3.0	1.2	1.2	3.8	5.9	7.1	10.0	10.1	13.2
med norsk eksamen	3.2	-	1.1	4.2	8.0	10.3	13.0	11.3	16.8
Høyere avdeling, NHH	*	*	*	*	16.7	-	5.9	-	-
Handelslærere	-	-	-	-	19.0	-	-	-	-
Sum	13.1	13.7	16.3	15.7	20.8	23.3	25.8	25.1	24.8
med norsk eksamen	15.6	15.4	18.1	17.5	22.7	24.8	27.4	27.0	26.7

1) og 2) Se tilsvarende noter til tabell 5.1.

3) Når tallene i tabell 6.1 har blitt rettet opp etterhvert som tilleggs-lister har kommet til, er det ikke bestandig at tallene i tabell 6.3 har blitt rettet i forhold til dette. Det er derfor ikke mulig å regne seg tilbake til nøyaktige tall for uteksaminerte kvinner.

4) Se note 3) til tabell 5.1.

7 STUDENTER VED DISTRIKTSHØGSKOLENE 1)

7.1 TILGANGEN PÅ NYE STUDENTER

Som vist i tabell 7.1 begynte nærmere 3 000 å studere ved distriktshøgskolene i 1980. Dette tallet omfatter studenter som er gjenstand for noe ulike registreringsrutiner, og kan derfor også inneholde studenter som har studert ved distriktshøgskolene tidligere. Av tabell 7.2 ser vi at ca. 2/3 av de nye studentene begynte på enten filologiske og humanistisk/estetiske, økonomisk/administrative eller samfunnsfaglige studieretninger.

I 1980 var 40,5 prosent av de nye studentene ved distriktshøgskolene kvinner. Kvinneandelen varierer betydelig mellom de forskjellige studieretningene. Høyest ligger de pedagogiske studieretningene med 64,6 prosent kvinner. Deretter følger filosofiske og humanistisk/estetiske, reiseliv og idrettsfaglige med en prosentandel på henholdsvis 57,5 - 56,5 og 50,0. Lavest ligger teknisk/økonomisk med 4,9 prosent kvinner. Deretter følger transport og skipsfaglig med 7,5 og fiskerifaglig med 11,3. For de andre studieretningenes vedkommende varierer prosentandelen mellom 27,9 og 46,3.

7.2 SAMLET ANTALL STUDENTER

Høsten 1980 var det samlede antall heltidsstudenter ved de 12 distriktshøgskolene 4 672. Som vist i tabell 7.3 er dette en liten økning fra året før. Av tabell 7.4 ser vi at det er tre store studieretninger

1) Den undervisningen som drives på distriktshøgskolene, men som formelt hører inn under annen virksomhet, er ikke tatt med. Dette omfatter Ex.phil. og enkelte andre kurstilbud, f.eks. kurs tilknyttet lokal lærerutdanning eller ingeniørutdanning. (Se ellers note til tabell 7.5). De første distriktshøgskolene ble etablert i 1969.

som samlet omfatter ca. 65 prosent av studentene: filosofisk og humanistisk/estetisk, økonomisk/administrativ og samfunnsfaglig. Disse tre var også de største i 1972. To av studieretningene, matematisk med 8 prosent og teknisk/naturvitenskapelig med 9,8 av studentene er mellomstore. De øvrige er forholdsvis små og omfatter fra 0,6 til 3,8 prosent av studentene.

Det samlede studenttallet ved distriktshøgskolene har økt med i overkant av 150 prosent fra 1972 til 1980. Dette er en relativt større økning enn økningen i studenttallet i universitetssektoren i samme tidsrom.

Det er relativt færre kvinnelige studenter ved distriktshøgskolene enn ved de øvrige lærestedene som omfattes av denne meldingen. Høsten 1980 var 38,2 prosent av distriktshøgskolestudentene kvinner, mot 40,8 prosent ved universitet og vitenskapelige høgskoler. Prosentandelen kvinner på filosofiske og humanistisk/estetiske studieretninger på distriktshøgskolene var 59,5 mot 58,6 på universitetene. Ellers er det vanskelig å sammenligne studieretninger og fagområdene direkte mellom universitetene og distriktshøgskolene.

Det var filosofiske og humanistisk/estetiske fag, pedagogikk, reiseliv og idrettsfag som hadde størst kvinneandel i 1980. Øverst lå pedagogikk med ca. 65 prosent kvinner, deretter fulgte filosofiske og humanistisk/estetiske med ca. 60 prosent. Reiseliv og idrettsfaglig hadde henholdsvis ca. 55 og 50 prosent kvinner. Lavest lå teknisk/økonomisk med 6,2 prosent kvinner, transport- og skipsfart med 6,7 prosent og fiskerifaglig med 8,1 prosent. I et nedre mellomsjikt lå teknisk/naturvitenskapelig med ca. 20 prosent. Midt i dette sjiktet lå matematisk og natur- og miljøvern med i overkant av 30 prosent. I det øvre mellomsjiktet lå samfunnsfaglig og media med fra ca. 40-45 prosent kvinner.

Tabell 7.5 viser distriktshøgskolestudenter fordelt på skolefylke i perioden 1973-1980. Tabellen viser også prosentandelen kvinner for hvert skolefylke og år.

De ti fylkene rommer tilsammen 12 distriktshøgskoler. Vi ser av tabellen at det er forskjeller mellom fylkene med hensyn til prosentandelen kvinnelige studenter. Dette har i første rekke sammenheng med forskjeller i studieretninger ved de ulike skolene. Den laveste kvinneandelen i 1980 finnes i Rogaland med 31,2 prosent kvinner. Dette skyldes at Rogaland har mange mannsdominerte studieretninger, som teknisk/naturvitenskapelig, matematisk, økonomisk/administrativ. At kvinneandelen likevel ligger over 30 prosent, kommer av at Rogaland også har filosofisk og humanistisk/estetisk studieretning med et markert kvinneinnslag. De høyeste kvinneandelene finner vi i Finnmark, med 50 prosent kvinner, Oppland og Nordland med henholdsvis 49,7 og 49,1 prosent.

Tabell 7.1 Tilgangen på heltidsstudenter 1) ved distriktshøgskolene 2) etter studieretning og år.

Studieretning	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
Filologisk og hum./estetisk 3)	224	293	436	535	514	526	564	658	677
Pedagogisk	72	95	82	114	100	105	122	127	127
Økonomisk/administrativ 4)	311	347	350	501	540	524	635	683	733
Samfunnsfaglig 5)	152	219	268	384	419	426	434	588	584
Media	43	43	28	37	37	42	42	41	41
Teknisk/økonomisk 6)	30	28	18	20	20	27	24	45	41
Matematisk 7)	174	202	186	224	202	176	226	223	207
Teknisk/naturvitenskapelig 8)	119	106	128	156	164	176	148	162	247
Natur- og miljøvern 9)	59	50	53	55	57	76	78	76	83
Reiseliv	40	53	50	52	49	54	54	50	53
Transport- og skipsfartsfaglig	59	79	78	74	76	86	99	101	93
Fiskerifaglig	5	7	6	10	13	18	31	45	53
Idrettsfaglig	•	•	•	•	19	20	30	30	30
S u m	1285	1522	1683	2162	2210	2256	2487	2829	2969

1) Med unntak for noen få deltidsstudenter i Volda i perioden før 1979, er dette fulltidsstudenter.

Studenter som formelt hører inn under et universitet, er regnet med ved universitetene, og ikke i tabeller for distriktshøgskolene.

Dette gjelder bl.a. de som tar Ex.phil.

Ny student er definert noe ulikt ved de forskjellige distriktshøgskolene. Noen steder er det de som har tatt imot studieplass som registreres. Andre steder er det de som er nye på de forskjellige fagene. Definisjonen på ny student er derfor ikke entydig. (Jfr. definisjonene på ny student for universitetene - note 1), tabell 2.1).

- 2) Se tabell 7.5 for hvilke skoler dette gjelder.
- 3) Omfatter humanistiske/estetiske fag, språkfag, historie, lokalhistorie, kulturarbeid og kunstformidling.
- 4) Omfatter økonomisk/administrative fag, revisjon og ledelse av mindre bedrifter, landbruksøkonomi, bokbransjefag, helseadministrasjon.
- 5) Omfatter samfunnsfag, offentlig administrasjon, lokalsamfunnet, samfunnsplanlegging, sosialpedagogikk (tidligere organisasjon og velferd), kristendomskunnskap og menighetsarbeid (tidligere kateket- og sognehjelp), trygdefag og sosialarbeiderutdanning, forebyggende miljøarbeid.
- 6) Omfatter også økonomi for ingeniører.
- 7) Omfatter matematikk, databehandling og systemering.
- 8) Omfatter teknisk/naturvitenskapelige fag, kjemi og matematikk/kjemi, realfag-kombinasjon, videregående petroleumsstudium og boresjefer.
- 9) Omfatter også naturressursstudier, miljøkunnskap og anvendt miljøfag.

Tabell 7.2 Tilgangen på heltidsstudenter ¹⁾ ved distriktshøgskolene ²⁾ prosentfordelt på studieretninger for ulike år.

Studieretning	P r o s e n t								
	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
Filologisk og humanistisk/ estetisk ³⁾	17.4	19.3	25.9	24.7	23.3	23.3	22.7	23.3	22.8
Pedagogisk	5.6	6.2	4.9	5.3	4.5	4.7	4.9	4.5	4.3
Økonomisk/administrativ ⁴⁾	24.2	22.8	20.8	23.3	24.4	23.2	25.5	24.1	24.7
Samfunnsfaglig ⁵⁾	11.8	14.4	15.9	17.8	19.0	18.9	17.5	20.8	19.7
Media	3.3	2.8	1.7	1.7	1.7	1.9	1.7	1.5	1.4
Teknisk/økonomisk ⁶⁾	2.3	1.8	1.1	0.9	0.9	1.2	1.0	1.6	1.4
Matematisk ⁷⁾	13.5	13.3	11.1	10.4	9.1	7.8	9.1	7.9	7.0
Teknisk/naturvit- skapelig ⁸⁾	9.3	7.0	7.6	7.2	7.4	7.8	6.0	5.7	8.3
Natur- og miljøvern ⁹⁾	4.6	3.3	3.1	2.5	2.6	3.4	3.1	2.7	2.8
Reiseliv	3.1	3.5	3.0	2.4	2.2	2.4	2.2	1.8	1.8
Transport- og skipsfarts- faglig	4.4	5.2	4.6	3.4	3.4	3.8	4.0	3.6	3.1
Fiskerifaglig	0.4	0.5	0.4	0.5	0.6	0.8	1.2	1.6	1.8
Idrettsfaglig	•	•	•	•	0.9	0.9	1.2	1.1	1.0
S u m	99.9	100.1	100.1	100.1	100.0	100.1	100.1	100.2	100.1

1) - 9) Se tilsvarende noter til tabell 7.1

Tabell 7.3 Samlet antall heltidsstudenter ved distriktshøgskolene etter studieretning og år.¹⁾

Studieretning ¹⁾	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
Filologisk og hum./estetisk	247	294	445	540	537	585	661	755	805
Pedagogisk	72	95	82	114	100	124	131	148	127
Økonomisk/administrativ	660	692	749	975	1055	1064	1199	1320	1352
Samfunnsfaglig	201	379	454	569	632	686	686	803	873
Media	77	79	66	63	72	79	94	83	82
Teknisk/økonomisk	30	50	60	61	65	61	69	87	81
Matematisk	153	257	310	341	328	326	372	407	377
Teknisk/naturvitenskapelig	111	189	265	325	387	367	368	326	460
Natur- og miljøvern	84	87	85	90	89	117	133	137	131
Reiseliv	40	89	99	102	91	91	103	98	102
Transport og skipsfartsfaglig	77	127	153	147	159	162	201	212	178
Fiskerifaglig	5	12	19	22	35	46	46	60	74
Idrettsfaglig	•	•	•	•	19	20	30	30	30
S u m	1828	2350	2787	3349	3569	3728	4093	4502	4672

1) Se noter til tabell 7.1.

Tabell 7.4 Samlet antall heltidsstudenter ved distriktshøgskolene prosentfordelt på studieretning for ulike år.¹⁾

Studieretning ¹⁾	P r o s e n t								
	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
Filologisk og hum./estetisk	13.5	12.5	16.0	16.1	15.0	15.7	16.1	16.8	17.2
Pedagogisk	3.9	4.0	2.9	3.4	2.8	3.3	3.2	3.3	2.7
Økonomisk/administrativ	36.1	29.4	26.9	29.1	29.6	28.5	29.3	29.3	28.9
Samfunnsfaglig	11.0	16.1	16.3	17.0	17.7	18.4	16.8	17.8	18.7
Media	4.2	3.4	2.4	1.9	2.0	2.1	2.3	1.8	1.8
Teknisk/økonomisk	1.6	2.1	2.2	1.8	1.8	1.6	1.7	1.9	1.7
Matematisk	10.0	10.9	11.1	10.2	9.2	8.7	9.1	9.0	8.0
Teknisk/naturvitenskapelig	8.4	8.0	9.5	9.7	10.8	9.8	9.0	8.0	9.8
Natur- og miljøvern	4.6	3.7	3.0	2.7	2.5	3.1	3.2	3.0	2.8
Reiseliv	2.2	3.8	3.6	3.0	2.5	2.4	2.5	2.2	2.2
Transport og skipsfartsfaglig	4.2	5.4	5.5	4.4	4.5	4.3	4.9	4.7	3.8
Fiskerfaglig	0.3	0.5	0.7	0.7	1.0	1.2	1.1	1.3	1.6
Idrettsfaglig	•	•	•	•	0.5	0.5	0.7	0.6	0.6
S u m	100.0	99.8	100.0	100.0	99.9	99.6	99.9	99.7	99.8

1) Se noter til tabell 7.1.

Tabell 7.5 Heltidsstudenter ved distriktshøgskolene etter skolefylke og år. 1) Studenter i alt og prosentandelen kvinner.

Skolefylke	Tall på studenter, prosentdel kvinner	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
		Østfold	studenter prosentdel kvinner	• •	• •	• •	• •	60 23.3	131 26.7
Hedmark	studenter prosentdel kvinner	• •	• •	• •	• •	• •	• •	48 25.0	99 34.3
Oppland	studenter prosentdel kvinner	213 51.6	223 48.4	323 46.7	296 43.9	323 50.2	373 55.0	355 52.1	390 49.7
Telemark	studenter prosentdel kvinner	328 26.8	346 30.9	450 33.1	458 34.5	495 37.6	507 37.1	617 42.5	583 40.7
Agder ²⁾	studenter prosentdel kvinner	630 14.3	735 17.0	813 22.8	816 25.4	811 28.0	910 33.8	1076 35.1	1052 36.3
Rogaland	studenter prosentdel kvinner	536 16.6	665 23.2	783 24.6	811 27.5	816 29.4	806 28.3	832 27.8	914 31.2
Sogn og Fjordane ³⁾	studenter prosentdel kvinner	• •	• •	40 37.5	44 40.9	66 45.5	91 39.6	99 43.4	127 48.0
Møre og Romsdal ⁴⁾	studenter prosentdel kvinner	517 23.8	625 29.0	661 27.8	760 29.1	754 31.2	846 30.5	822 28.2	800 34.3
Nordland	studenter prosentdel kvinner	126 15.1	193 17.1	279 19.7	365 23.8	381 26.2	381 30.4	424 33.5	462 49.1
Finnmark ⁵⁾	studenter prosentdel kvinner	• •	• •	• •	19 31.6	22 9.1	48 52.0	66 48.5	44 50.0
S u m	studenter prosentdel kvinner	2350 22.1	2787 25.4	3349 27.8	3569 29.4	3667 32.1	4093 34.2	4502 34.8	4672 38.2

Noter til tabell 7.5

- 1) Ex.phil., ingeniør- og lærerutdanningsstudentene er ikke medregnet i tabellene 7.1 - 7.5.
- 2) I Øst-Agder: Agder ingeniør- og distriktshøgskole, Grimstad.
Høgskolen gir også ingeniørutdanning.

I Vest-Agder: Agder distriktshøgskole, Kristiansand.
Ex.phil. arrangeres hvert semester.
- 3) Høgskolen i Sogndal gir også allmenn- og førskolelærerutdanning.
- 4) Distriktshøgskolene i Volda og Molde.
- 5) Ved høgskolen i Alta er det også allmenn- og førskolelærerutdanning og faglærerutdanning i husstell/heimkunnskap. Dessuten Ex.phil.

ENGLISH SUMMARY

NEW ENTRANTS (tables 2.1 and 2.2)

In 1980 the numbers of new entrants to universities and equivalent institutions in Norway was approximately 10 600, a 2.5 per cent increase from the previous year.

The definition of new entrants is not consistent, it varies between institutions and subjects. In addition, 41 per cent of the new students were registered in preparatory courses in 1980. It's therefore difficult to say how the first year students were distributed on subjects.

Our study suggest that the increase in new entrants from 1979 - 1980 rose primarily from the growth in the natural sciences and engineering. Enrollment of first year students in the humanities has apparently stabilized after a decrease between 1975 and 1978. The number of new social science students is slightly higher than in 1979, and it's now on about the same level as in 1975. One must go back to the beginning of the seventies to find fewer new law students than in 1979 and 1980.

NEW STUDENTS AS PROPORTIONS OF THE AGE GROUPS (tables 2.3 and 2.4)

The high increase in enrollment during the first half of the seventies was due to a tendency, apparent in all age groups, to embark on higher education. However the increase was especially strong for the 19, 20 and 21-year olds. The number of new entrants decreased between 1975 and 1977, and grew again from 1978. This pattern stems from corresponding changes in most age groups. Nevertheless, the main part of the decrease came from the 19 - 23 year olds. The 19, 20 and 21-year olds had the highest proportions of all age groups both in 1966 and 1979.

AGE (tables 3.1)

In recent years an increasing proportion of first-year students has been 25 years or older, in 1966 constituting 14 per cent, by 1979 26 per cent (figures for 1980 are not yet available). In 1979 16.1 per cent of the new female students are aged 30 or older as compared to 11.9 per cent of the new male students.

TOTAL NUMBERS OF STUDENTS (tables 4.1 and 4.2, figures I and II)

In the autumn term 1980 the total number of students enrolled in Norwegian universities and similar institutions was about 40 600. This is only a small increase from the year before. The total number of students enrolled declined between 1975 and 1978, and rose again in 1979 and 1980. But the total enrollment is a little lower in 1980 than it was in 1975. In 1975 the number reached a maximum after a continuous increase since 1950. The decrease between 1975 and 1978 can largely be explained by the decline in the number of students in the humanities. The growth thereafter in the number of students is primarily due to a rise in students registered in preparatory courses, and from an increase in natural science students.

Between 1970 and 1980 the percentages of students studying natural sciences, engineering, humanities and social sciences have decreased. The decline for each group of subjects is as follows: Natural sciences from 19.8 to 12.9, engineering from 11 to 10.3, humanities from 26.9 to 19.5, and social sciences from 19.8 to 17.2 per cent. The greatest increase is among students in preparatory courses which has grown from 4.6 to 13.4 per cent.

GEOGRAPHICAL DISTRIBUTION (table 4.2)

In 1980, 54.6 per cent of the students studied in the Oslo area, 21.8 per cent in Bergen, and 19.5 per cent in Trondheim. 4.2 per cent were enrolled at the University of Tromsø, where the first students entered in 1971.

FEMALE STUDENTS (tables 6.1 and 6.2)

The proportion of female students has increased regularly since the sixties. In 1980 women constituted 50 per cent of the new entrants at universities and equivalent institutions in Norway, compared to 26.7 in 1960 and 34.7 in 1970. The percentage has risen in almost all subjects. Nevertheless, the relative part of women was very low in engineering, with 10.2 per cent in 1980.

NORWEGIAN STUDENTS ABROAD (tables 2.2 and 4.4)

The statistics concerning Norwegian students abroad include applicants for financial support from the State Educational Loan Fund. The number of new students was 960 in 1980, which is an increase from the previous years. The increase is mainly due to an increase in the group "Other subjects". The total number of Norwegian students abroad was about 3 100 in 1980.

GRADUATES (tables 5.1 and 5.2)

In 1980 the total numbers of students graduating from academic institutions in Norway was approximately 4 500. Moreover, almost 700 Norwegians graduated from universities abroad. However, these are preliminary figures that are especially uncertain for the graduates from abroad.

The annual number of graduates from Norwegian institutions of higher education has tripled since 1960 and has increased by one fourth since 1970. Correspondingly the number of Norwegians graduating from foreign universities has declined. Of all Norwegian graduates they constituted close to 30 per cent in 1960, 16 per cent in 1970 and 13 per cent in 1980.

The disciplinary distribution of graduates at home and abroad for 1980 was as follows: 18.8 per cent in the humanities, 18.8 per cent in engineering, 15.3 per cent in natural science, 8.4 per cent in social science, 11.1 per cent in business administration, 8.7 per cent in medicine, and 7.5 per cent in law.

WOMEN GRADUATES (table 6.3)

24.8 per cent of the graduates in 1980 were women. About 1 200 of these female graduates came from Norwegian institutions of higher education and about 80 from abroad. In 1970, the percentage of women was 15.7.

37.8 per cent of the women graduated in the humanities, 10.5 in social science, 11.6 per cent in natural sciences, and 5.9 in business administration.

REGIONAL COLLEGES (tables 7.1 through 7.5)

There are twelve Regional Colleges in Norway, the first ones being established in 1969. In 1980 about 3 000 full-time, and an unknown number of part-time new students enrolled in these colleges. The total number of full-time students in the autumn of 1980 was almost 4 700. Of these, approximately 29 per cent attended commercial and business administration courses, 17 per cent courses in the humanities, and about 19 per cent social courses (21 per cent if pedagogic is included). 38.2 per cent of the students were women in 1980. This is an increase from the previous years, but the percentage is lower than at the universities.

TIDLIGERE UTGAVER AV MELDINGEN

Oversikt over tilgang til akademiske studier ble første gang utgitt i melding 1958:3. Fra og med 1959 kom meldingen årlig og inneholdt i tillegg til tilgangstall også tall for det samlede antall studenter ved norske og utenlandske læresteder. Siden 1968 har meldingene også inneholdt tall over uteksaminerte kandidater. Hver melding inneholder ikke fullstendige tidsrekker. Tall for år som mangler i en av meldingene kan man finne ved å gå tilbake til tidligere meldinger. Nedenfor er de årlige meldingene siden 1968 listet opp.

- ~~1968:7~~
- 1968:7 Norske studenter og kandidater ved innenlandske og utenlandske læresteder
 - 1969:3 Norske studenter og kandidater ved innenlandske og utenlandske læresteder
 - 1970:1 Norske studenter og kandidater ved innenlandske og utenlandske læresteder
 - 1971:3 Norske studenter og kandidater ved innenlandske og utenlandske læresteder
 - 1972:3 Norske studenter og kandidater ved innenlandske og utenlandske læresteder
 - 1973:4 Norske studenter og kandidater ved innenlandske og utenlandske læresteder
 - 1974:2 Norske studenter og kandidater ved innenlandske og utenlandske læresteder
 - 1975:5 Norske studenter og kandidater ved innenlandske og utenlandske læresteder
 - 1976:8 Norske studenter og kandidater ved innenlandske og utenlandske læresteder
 - 1977:3 Norske studentar og kandidatar i 1976
 - 1978:2 Norske studentar og kandidatar i 1977
 - 1979:1 Norske studentar og kandidatar i 1978
 - 1980:1 Norske studentar og kandiatar i 1979